

Brusel 27. února 2025
(OR. en)

6601/25

ENER 40
FISC 41
ECOFIN 218
ENV 105

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. února 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 79 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Akční plán pro cenově dostupnou energii Odhalení skutečné hodnoty energetické unie s cílem zajistit cenově dostupnější, účinnější a čistší energii pro všechny Evropany

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 79 final.

Příloha: COM(2025) 79 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 26.2.2025
COM(2025) 79 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

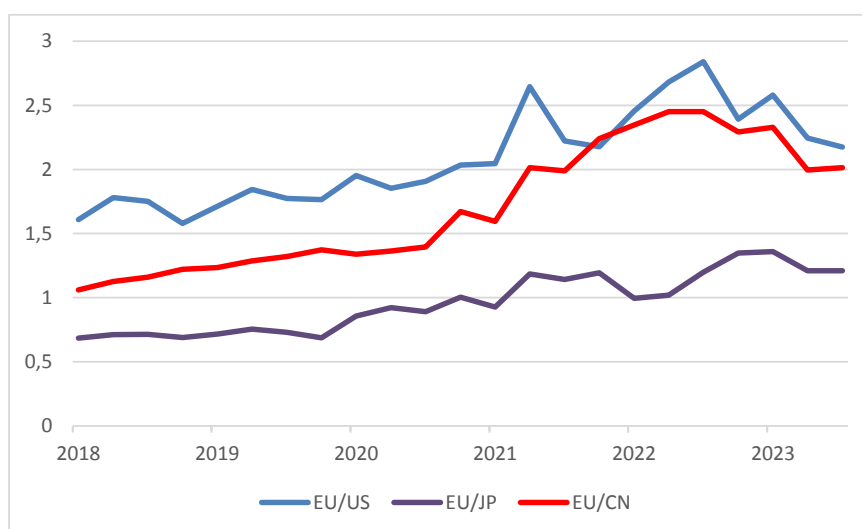
Akční plán pro cenově dostupnou energii

**Odhalení skutečné hodnoty energetické unie s cílem zajistit cenově dostupnější,
účinnější a čistší energii pro všechny Evropany**

1. Úvod

Náš trh s energií pohání naši ekonomiku, podporuje naši společnost a propojuje naše komunity. Společnými silami jsme vybudovali odolné sítě, oddělili náš hospodářský růst od emisí skleníkových plynů, snížili naši závislost a prokázali vedoucí postavení v globální transformaci energetiky. EU zvládla nedávnou energetickou krizi díky rychlému zavádění čisté energie, diverzifikaci dodávek, dostupnosti propojení energetických soustav, která mají zásadní význam pro její bezpečnost, a solidaritě, kterou prokázaly členské státy.

Je však **zřejmé, že je naléhavě nutné posílit naši energetickou unii**. Vysoké náklady na energii poškozují naše **občany**: energetická chudoba postihuje více než 46 milionů Evropanů a má nepřiměřený dopad na zranitelné skupiny.¹ Maloobchodní ceny elektřiny v **průmyslových odvětvích** se téměř zdvojnásobily: pro středně velkého průmyslového odběratele zůstaly ceny v roce 2023 o 97 % vyšší než jejich průměr v období 2014–2020.² **Rozdíl v cenách energií** mezi EU a našimi hlavními konkurenty narůstá³ a hrozí riziko, že nové investice budou přednostně směřovat do zemí mimo Evropu a že stávající průmyslová odvětví se budou přesouvat jinam, což může vést k odlivu klíčových průmyslových odvětví, která jsou hybnou silou hospodářství a odolnosti EU a vytvářejí kvalitní pracovní místa.⁴ Stávající situace oslabuje **globální postavení** EU a její mezinárodní **konkurenceschopnost**.⁵

Graf 1. Poměry maloobchodních průmyslových cen elektřiny na světových trzích (odhady Evropské komise)
(Poměr vyšší než 1 znamená, že ceny v EU jsou vyšší než ceny v příslušné zemi mimo EU)

¹ Databáze Eurostatu (online datový kód: *ilc_mdes01*)

² [Study on energy prices and costs – Evaluating impacts on households and industry – 2024 edition](#) (Studie o cenách energie a nákladech na energii – vyhodnocení dopadů na domácnosti a průmysl – vydání 2024); Trinomics, 2025.

³ Viz graf 1. Maloobchodní ceny elektřiny pro průmysl v EU byly ve 2. čtvrtletí roku 2024 2,2krát vyšší než v USA, dvakrát vyšší než v Číně a 1,2krát vyšší než v Japonsku (historicky nižší).

⁴ Zaměstnanost v odvětví obnovitelných zdrojů energie dosáhla v roce 2023 v EU přibližně 1,8 milionu osob. [Renewable energy and jobs: Annual review 2024](#) (Energie z obnovitelných zdrojů a pracovní místa: výroční zpráva za rok 2024); IRENA ve spolupráci s MOP, 2024.

⁵ [The future of European competitiveness, part B](#) (Budoucnost evropské konkurenceschopnosti, část B), graf 2; Mario Draghi, září 2024. Zvětšující se rozdíly mezi maloobchodními cenami v EU, od méně než 100 EUR/MWh (PT, FI, SE) po více než 250 EUR/MWh (CY, HU, NL).

Komise proto zahajuje ambiciózní program na podporu našich občanů, podniků a průmyslu, který má stimulovat růst a investice a povzbuzovat úsilí o dekarbonizaci.

Směr činnosti na obnovení hospodářské dynamiky v Evropě bude v nadcházejících pěti letech určovat **Kompas konkurenceschopnosti pro EU**⁶. Ústředním prvkem této činnosti je **Dohoda o čistém průmyslu, naše strategie pro růst a prosperitu, která spojuje klima a konkurenceschopnost**. Dohoda o čistém průmyslu se bude opírat o **Akční plán pro cenově dostupnou energii**, který bude zaměřen na snížení nákladů na energii pro občany, podniky, průmysl i komunity v celé EU a bude zohledňovat potřeby všech lidí, včetně zranitelných skupin.

Tento akční plán představuje opatření, která mají v **krátkodobém horizontu snížit účty za energii** a současně **urychlit provádění tolik potřebných strukturálních reforem vedoucích k úspoře nákladů a posílit naše energetické systémy, aby se zmírnily budoucí cenové otřesy**. Těchto **osm opatření** pro zajištění cenově dostupné energie, do nichž se plně zapojí členské státy a všechny příslušné zúčastněné strany, sníží náklady na energii a pomůže vybudovat skutečnou **energetickou unii**, která zajistí konkurenceschopnost, bezpečnost, dekarbonizaci a spravedlivou transformaci a přenesení výhod levnější energie na koncové uživatele.

2. CO ZVYŠUJE NÁKLADY NA ENERGIE V EU

Účty za energii určuje **kombinace několika faktorů**: náklady na dodávky energie v závislosti na celkové úrovni spotřeby, náklady na síť a spotřební daň a zdanění. Náklady na dodávky energie zase závisejí na velkoobchodních cenách, které jsou ovlivňovány různými faktory, jako jsou podmínky nabídky a poptávky, energetický mix, propojení, konkurence, počasí a geopolitické realitě, jakož i hospodářská soutěž na maloobchodní úrovni mezi dodavateli. Tyto faktory vysvětlují **strukturální problémy** energetického systému EU.

Za prvé, závislost Evropy na **dovozu fosilních paliv** způsobuje kolísání cen energií a vyšší náklady na dodávky a EU je zároveň její vinou zranitelnější vůči vnějším tlakům a nejistotě na globálním trhu. Přestože poptávka po zemním plynu se v období od srpna 2022 do května 2024 snížila o 18 %, ⁷ EU je i nadále vystavena globálním výkyvům cen fosilních paliv, neboť 90 % její poptávky po zemním plynu pokrývá dovoz. ⁸ Důsledky nadměrné závislosti na dodávkách se projeví během nedávné energetické krize. Zneužívání dodávek plynu ze strany Ruska jako zbraně vedlo k nejistotě ohledně dodávek a prudkému nárůstu cen. V roce 2022 **dosáhly náklady EU na dovoz energie z fosilních paliv výše 604 miliard EUR**, a to po historicky nejnižší hodnotě 163 miliard EUR v roce 2020. ⁹ Vzhledem k tomu, že značnou část (28,9 %) průměrné skladby zdrojů výroby elektřiny v EU stále tvoří fosilní paliva ¹⁰ a doprava je z velké části poháněna ropnými produkty, mají náklady na dovoz fosilních paliv **významný dopad na účty spotřebitelů za energii** (viz graf 2).

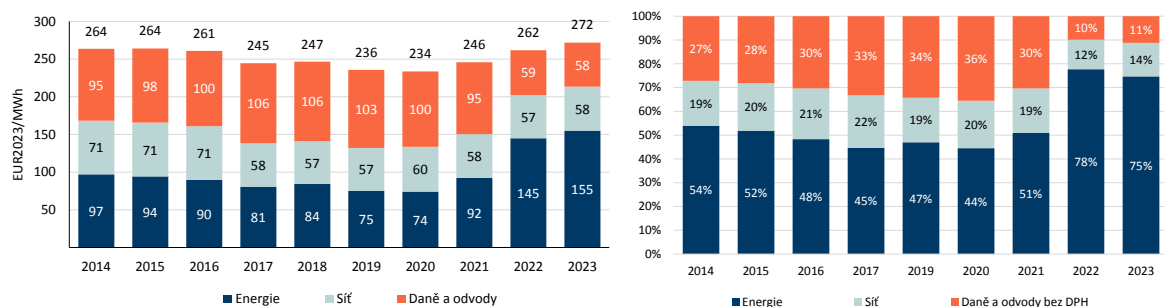
⁶ [Kompas konkurenceschopnosti pro EU](#) (COM(2025) 30 final).

⁷ [Impact Assessment Report for Europe's 2040 climate target](#) (Zpráva o posouzení dopadů evropského cíle v oblasti klimatu pro rok 2040) (SWD(2024) 63 final, příloha 8 (část 3/5), oddíl 1.2.3).

⁸ [Statistika Eurostatu o dodávkách zemního plynu](#). V roce 2024 Evropa dovezla 273 miliard m³ zemního plynu ve srovnání s 334 miliardami m³ v roce 2022.

⁹ [Zpráva o cenách energií a nákladech na energie v Evropě](#) (COM(2024) 136 final); Evropská komise, březen 2024.

¹⁰ [European electricity review 2025](#) (Evropský přehled o elektřině 2025); EMBER, leden 2025.

Graf 2. Účty za elektřinu pro domácnosti (pásmo DD, vlevo) a průmysl (pásmo ID, vpravo) v EU v reálných cenách v roce 2023¹¹

Za druhé, účty za energii ovlivňují také **neefektivita a nedostatečná integrace do elektrizační soustavy**. Evropa má celosvětově nejvíce integrovanou síť, ale je třeba dosáhnout většího pokroku v oblasti **propojení, infrastruktury sítě, integrace energetických systémů a flexibility systému** na podporu integrace levnějších a čistších zdrojů energie. Pokroku dále brání **zdlouhavé povolovací postupy** u projektů v oblasti čisté energie a rozvodných sítí. Podle současných odhadů nebude do roku 2030 uspokojena přibližně polovina potřeb EU v oblasti nové kapacity pro přeshraniční dodávky elektrické energie,¹² což brzdí úplnou integraci našeho energetického trhu.

A konečně ceny elektřiny dále zvyšují **rostoucí systémové náklady** hrazené ze síťových poplatků a daní a odvodů, které tvoří podstatnou část účtu, jež se může dále zvyšovat, protože naše síť budou v nadcházejících letech potřebovat značné investice.

3. BUDOVÁNÍ SKUTEČNÉ ENERGETICKÉ UNIE PRO ZAJIŠTĚNÍ CENOVĚ DOSTUPNĚJŠÍ ENERGIE

Energetická politika EU na rozcestí

Energie je základním stavebním kamenem a hnací silou naší Unie. Přestože jsme vybudovali pevně propojený trh s energií, **skutečnou energetickou unii** ještě nemáme. Nacházíme se v kritickém bodě obratu pro Evropskou unii. **Výzvy, které před námi stojí, jsou jasné a naléhavé.** Naše náklady na energii zůstávají relativně vysoké, což **Evropu vystavuje reálnému riziku deindustrializace** a představuje kritickou hrozbu pro naše hospodářství.

Náklady vzniklé kvůli nečinnosti jsou vyšší než náklady spojené s prováděním opatření. Postávání v polovině cesty k dekarbonizaci zatěžuje naše ekonomiky i průmyslové kapacity. Například v roce 2023 stálo omezení výroby energie z obnovitelných zdrojů jen v Německu více než 3 miliardy EUR, přičemž spotřebitelé a podniky přišli o výhody plynoucí z výroby této levné energie. S rostoucí složitostí elektrizační soustavy navíc rostou i náklady: náklady na řízení přetížení sítě, zejména v důsledku redispečinku, dosáhly v roce 2022 maxima 5,2 miliardy EUR¹³ a do roku 2030 by mohly vzrůst na 26 miliard EUR.¹⁴ Nejúčinnějším

¹¹ Eurostat, [nrg_pc_204_c](#) a [nrg_pc_205_c](#), 17. února 2025.

¹² [Electricity Infrastructure Monitoring Report 2024](#) (Zpráva o monitorování elektrizační infrastruktury za rok 2024); ACER, prosinec 2024.

¹³ Síťové sazby se mohou v průběhu času výrazně zvýšit, a to o 60 % do roku 2050 oproti roku 2022; [Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management](#) (Přenosové kapacity pro obchod s elektřinou mezi zónami a řízení přetížení); ACER, červenec 2024.

¹⁴ [Redispatch and Congestion Management](#) (Redispečink a řízení přetížení); Společné výzkumné středisko, květen 2024.

způsobem, jak tyto náklady zvládnout, jsou sdílené a strategické evropské investice při zajištění technologické neutrality.

Náklady vzniklé kvůli nedokončení přechodu jsou ještě umocněny **náklady spojenými s nevyužitím všech výhod našeho jednotného trhu** a jeho potenciálu ke snížení cen. Například loni v létě došlo v jihovýchodní Evropě ve večerních hodinách k prudkému nárůstu cen v průměru o více než 250 EUR/MWh, což mimo jiné způsobil nedostatek přeshraničních kapacit a nedostatečná flexibilita, kterou mohl zmírnit propojenější energetický systém.

Posílení Dohody o čistém průmyslu prostřednictvím silné energetické unie

Pokud jsou jasné výzvy, je jasná i úloha naší energetické unie při jejich řešení. Energetická krize odhalila, v jakých oblastech **musíme pokračovat v posilování naší infrastruktury a v prohlubování integrace energetického trhu EU.**

Významné kroky jsme již podnikli. Díky plánu REPowerEU jsme zvýšili odolnost našeho energetického systému tím, že jsme zvýšili energetickou účinnost, zavedli výrobu čisté energie a diverzifikovali naše dodávky. Pokrok je evidentní. Nově instalované kapacity větrných a solárních elektráren dosáhly v roce 2024 rekordních 78 GW a prodej tepelných čerpadel dosáhl v letech 2022 i 2023 3 milionů kusů. V roce 2024 bylo z obnovitelných zdrojů vyrobeno 48 % elektrické energie v EU, což je nové historické maximum, které představuje nárůst ze 45 % v roce 2023 a z 41 % v roce 2022. **Naše úsilí se vyplatilo:** od jara 2023 se ceny plynu výrazně snížily. V nadcházejících týdnech bude Komise rovněž vyvíjet další tlak na úplné provedení plánu REPowerEU s cílem zcela ukončit dovoz energie z Ruska. Abychom však dosáhli trvalých dlouhodobých řešení, nesmíme couvat, ale musíme pokračovat vpřed. Musíme konečně dosáhnout skutečné energetické unie prostřednictvím **tří hlavních nástrojů.**

Za prvé potřebujeme **plně integrovaný trh s energií**, který bude podporovat **propojená a digitalizovaná síť** a soudržný režim **regulace a řízení**. Vnitřní trh s energií a integrace evropských trhů s elektřinou již nyní přináší spotřebitelům každoročně prospěch ve výši přibližně 34 miliard EUR.¹⁵ **Další integrace by mohla tyto přínosy do roku 2030 zvýšit až na 40–43 miliard EUR ročně.**¹⁶ Budeme potřebovat rozsáhlou modernizaci sítě, která by měla být provedena co nejhospodárnějším způsobem: širší využívání technologií pro zkvalitnění sítě a flexibilní využívání systému by mohlo ušetřit až 35 % nákladů na rozšíření konvenční sítě. Regionální spolupráce v celé Evropě založená na lepším propojení a užší koordinaci¹⁷ může snížit potřebu investic do flexibility až o 20 %.¹⁸

Za druhé potřebujeme **dekarbonizovaný energetický systém**, jehož hnací silou bude výrazné rozšíření **čisté energie a elektrifikace**, a jehož ústředním bodem bude **energetická účinnost**. Svět směřuje k čisté energii rychleji než kdykoli předtím. Celosvětové výdaje na čistou energii dosáhly v loňském roce rekordní výše 1,9 bilionu EUR. Na každé euro

¹⁵ [ACER's final assessment of the EU wholesale electricity market design](#) (Závěrečné posouzení uspořádání velkoobchodního trhu s elektřinou v EU provedené agenturou ACER); ACER, duben 2022.

¹⁶ [Integrating the EU energy market to foster growth and resilience](#) (Integrace trhu s energií v EU na podporu růstu a odolnosti); MMF, leden 2025. [Realising the benefits of European market integration](#) (Využití výhod integrace evropského trhu); Baker et al., 2018; Benefits of an integrated European energy market (Výhody integrovaného evropského trhu s energií); Booz et al., 2013.

¹⁷ [Redispatch and Congestion Management](#); (Redispečink a řízení přetížení); Společné výzkumné středisko, květen 2024.

¹⁸ [Power system flexibility in the Penta region](#) (Flexibilita energetického systému v regionu Penta); Trinomics a Artelys, březen 2023.

investované do fosilních paliv připadají dvě eura investovaná do obnovitelných zdrojů energie. Zajistíme dekarbonizaci, protože dekarbonizace přináší nejen čistou energii, ale také kvalitní pracovní místa, růst a energetickou bezpečnost. Snížení podílu fosilních paliv v evropském energetickém systému by navíc dále chránilo spotřebitele před volatilitou trhu.

Za třetí, vzhledem k tomu, že součástí evropské spotřeby energie stále zůstává zemní plyn, potřebujeme **transparentnější a konkurenceschopnější dobře fungující trh s plynem** a zároveň musíme pokračovat v úsilí o diverzifikaci a snižování poptávky. EU je i nadále vystavena volatilitě pohybu mezinárodních cen plynu. Musíme zajistit, aby se s plynem obchodovalo za spravedlivých podmínek, a musíme využít naší společné síly. Například mechanismus agregace poptávky od roku 2023 odpovídá 42 miliardám metrů krychlových, což představuje 13 % spotřeby plynu v EU v tomto období.

Stručně řečeno, **pouze urychlením investic** do čisté energie a infrastruktury, zajištěním promptního urychlení elektrifikace, zvýšením energetické účinnosti a zavedením transparentnosti a spravedlnosti na trzích s plynem **můžeme zajistit dostupnost energie**. Proto **Evropa potřebuje tento akční plán**: zajistit rychlou a ráznou reakci, která v nejbližší době sníží náklady na energii, zabezpečit energetický systém do budoucna, přilákat investice a zajistit dodávky. V tomto ohledu může zefektivnění našeho regulačního rámce a snížení administrativní zátěže pomoci podnikům tím, že zajistí přehlednost a zjednodušení zavádění čistých technologií. K naplnění tohoto transformačního akčního plánu je nezbytný společný postup a zapojení evropských vedoucích představitelů na nejvyšší politické úrovni.

Bez transformace energetiky by náklady EU na dovoz fosilních paliv v roce 2025 byly o 45 miliard EUR vyšší než v roce 2019, což by podle odhadů představovalo 0,25 % HDP EU.

Provádění tohoto akčního plánu umožní EU **začít rychle využívat výhod přechodu na čistou energii**. To se promítne do každoročního poklesu výdajů EU na dovoz fosilních paliv a do roku 2030 se ušetří 130 miliard EUR ročně, což podle odhadů představuje **0,65 % HDP do roku 2030**.¹⁹ Tyto úspory plynoucí ze snížení spotřeby fosilních paliv lze rozdělit zhruba do **tří oblastí**: i) zvýšení **elektrifikace a energetické účinnosti**, čímž se následně sníží celková poptávka po fosilních palivech (25 %), a ii) **nahrazení přetrvávající poptávky po fosilních palivech** při výrobě elektřiny čistou energií (50 %) s podporou iii) **dostatečné kapacity sítě, infrastruktury inteligentních sítí a flexibility energetického systému** (25 %). Úspory v oblasti dovozu fosilních paliv do EU se budou každoročně zvyšovat, a to **až na 260 miliard EUR do roku 2040**.²⁰

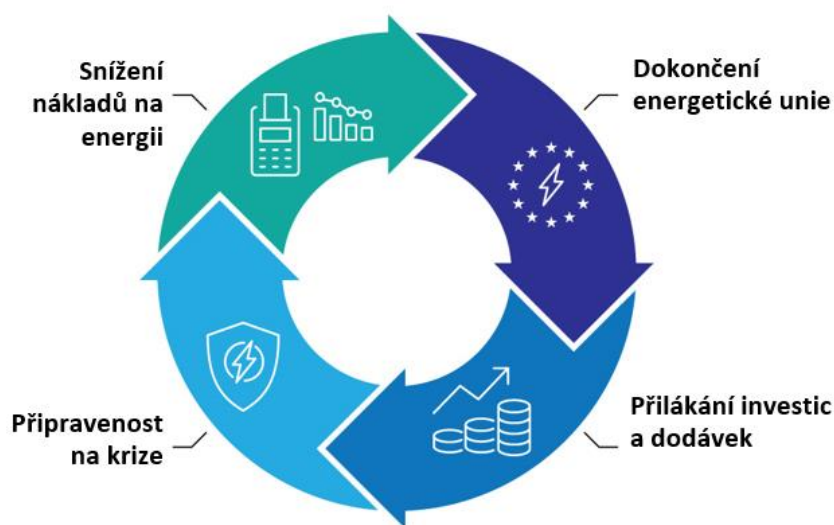
4. AKČNÍ PLÁN PRO CENOVĚ DOSTUPNOU ENERGIÍ PRO VŠECHNY EVROPANY

Tento akční plán navrhuje **okamžitou společnou akci** Evropské komise, Evropského parlamentu, členských států a průmyslových odvětví, jejímž cílem je: i) snížit náklady na energii pro všechny; ii) dokončit energetickou unii; iii) přilákat investice a iv) být připraveni na případné energetické krize. Většina opatření **se uskuteční v průběhu roku 2025**, přičemž

¹⁹ Úspory v roce 2025 ve srovnání s objemem dovozu v roce 2019, přičemž odhady vycházejí z předpokladů spotových cen fosilních paliv v roce 2024. Za předpokladu (vyšších) cen v roce 2022 by roční úspory vzrostly ze 140 miliard EUR v roce 2025 (přibližně 0,75 % HDP) na 340 miliard EUR v roce 2030 (1,75 % předpokládaného HDP) a až na 600 miliard EUR v roce 2040 (2,7 % předpokládaného HDP).

²⁰ 1,2 % odhadovaného HDP EU. Úspory v roce 2040 jsou vypočteny za předpokladu, že v roce 2040 bude dosaženo ambiciózního 90% snížení emisí skleníkových plynů.

pozornost bude zaměřena na opatření, která **spotřebitelům energie přinesou okamžitou úlevu**.

Graf 3. Čtyři pilíře Akčního plánu pro cenově dostupnou energii

Pilíř I: Snížení nákladů na energii

Snížení nákladů vyžaduje řešení jejich **tří nákladových složek: síťových a systémových nákladů, zdanění a nákladů na dodávky**. Navíc vzhledem k tomu, že významnou součástí skladby zdrojů elektrické energie je zemní plyn, účty za plyn i elektřinu pomůže snížit zajištění dobře fungujících trhů s plynem poskytujících tržní ceny. Energetická účinnost a úspory dále sníží množství elektřiny, kterou spotřebitelé potřebují nakupovat.

Opatření č. 1: Zajistit, aby byly účty za elektřinu cenově dostupnější

Členské státy mohou snížit účty za elektřinu již dnes. Vyžaduje to okamžitá opatření a větší ambice, zejména v oblasti síťových poplatků a zdanění.

a) Síťové poplatky

Ze síťových poplatků se financuje fyzická modernizace sítě a provoz systému. Na investice do modernizace a rozšiřování elektrické sítě je zapotřebí značný kapitál. To je nezbytné pro usnadnění zavádění obnovitelných zdrojů energie, elektrifikace a nové poptávky průmyslu a podniků. Současně rostou **náklady na provoz energetického systému**²¹. Síťové poplatky, které motivují k efektivitě systému a využívání levnější čisté elektřiny, by mohly rychle snížit náklady na provoz celého systému, například snížením potřeby redispečinku a nákladů na něj, snížit poptávku ve špičce, a tím i potřebu investic do sítě, a v konečném důsledku i snížit

²¹ Od roku 2020 do roku 2022 se náklady na redispečink téměř zdvojnásobily na 4,2 miliardy EUR, náklady na protiobchod se zdvojnásobily na 0,8 miliardy EUR a ostatní náklady se snížily na 0,2 miliardy EUR. Náklady na řízení přetížení jsou dány efektivitou provozu soustavy a náklady na dodávky elektřiny, které byly v roce 2022 v důsledku energetické krize obzvláště vysoké. Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Rozvoj infrastruktury pro elektřinu na podporu konkurenceschopného a udržitelného energetického systému); ACER, prosinec 2024.

složku síťových poplatků na účtu za energii ve srovnání s tím, kdyby nebyla přijata žádná opatření.

Vzhledem k rozsahu potřebných investic může navíc jejich rozložení v čase pomoci zajistit, aby náklady pro spotřebitele zůstaly omezené. To je zvláště důležité v případě, že investice předpokládají nejistý budoucí růst poptávky po elektřině v důsledku elektrifikace, kdy účtování všech těchto investic současným uživatelům může nespravedlivě zatížit ty, kteří je začnou využívat nejdříve, a zpomalit tak elektrifikaci²².

Program	Efektivnější síťové poplatky ke snížení nákladů na energetický systém
Jak	Komise: - předloží návrh metodiky stanovení sazeb za síťové poplatky, která by motivovala k využívání flexibility a investicím do elektrifikace a zároveň zachovala motivaci k investicím do sítě a zajistila rovné podmínky. To umožní uživatelům sítě přizpůsobit spotřebu energie nebo ji přesunout do míst a časů, kde jsou k dispozici nejlevnější zdroje energie a kdy je to pro celý systém nákladově nejefektivnější, - v případě potřeby předloží legislativní návrh, který by to učinil právně závazným, - předloží pokyny, ve kterých bude vysvětleno, jak by členské státy mohly v příslušných cílených případech využít svůj veřejný rozpočet ke snížení síťových poplatků, aby pokryly dodatečné náklady vyplývající z opatření na urychlení dekarbonizace a integrace trhu, zejména na propojovací vedení, významné modernizace sítě nebo infrastrukturu pro připojení k elektrizační soustavě na moři, a to v souladu s pravidly poskytování státní podpory a s právem hospodářské soutěže. Státní rozpočet tak může například umožnit rychlejší odpis pro investory do rozvodných sítí a zároveň zabránit prudkému nárůstu cen pro spotřebitele, - předloží pokyny týkající se předběžných investic do elektrizačních soustav a zároveň zajistí cenovou dostupnost pro spotřebitele s cílem dále podpořit provozovatele soustav, regulační orgány a členské státy.
Kdy	2. čtvrtletí 2025
Dopad	Flexibilita sníží poptávku v době špičky a sníží náklady na energetický systém a celkovou potřebu nových investic do sítě . Tím, že se zabrání nekontrolovanému nárůstu nákladů na správu sítě, které by jinak do roku 2030 dosáhly 26 miliard EUR, se sníží síťové poplatky, které spotřebitelé zaplatí jako součást účtu za elektřinu.

b) Daně a odvody

Vysoké daně z elektřiny zvyšují účty a současná struktura zdanění neodrazuje od využívání fosilních paliv na úkor elektřiny, což zpomaluje elektrifikaci a poptávku po levné elektřině z domácích zdrojů. Z elektřiny se vybírají dvě hlavní daně: DPH a zdanění energie – doplněné

²² Taková opatření uplatňovaná na přirozené nebo zákonné monopoly pravděpodobně nepředstavují státní podporu a mohou být v souladu se zásadami síťových sazeb odrážejících náklady. Viz body 188 a 211 sdělení Komise o pojmu státní podpora a body 373–375 Pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky. Ve věci German Hydrogen Backbone Komise shledala, že takové opatření je slučitelnou státní podporou (*rozhodnutí Komise C(2024) 4366 final ve věci SA.113565*).

o další vnitrostátní daně. Směrnice o zdanění energie²³ stanoví minimální úroveň zdanění (spotřební daně) elektřiny a umožňuje členským státům snížit sazbu daně až na nulu, pokud je to ze zákona možné, pro energeticky náročná průmyslová odvětví a domácnosti a pro všechna odvětví v případě výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Snížení zdanění **se ukázalo jako velmi účinné při udržování cen energie na nízké úrovni** během energetické krize, kdy členské státy zavedly snížení DPH a daní z energie a převody příjmů zranitelným skupinám.²⁴ Například ve Francii byla snížena daň ze spotřeby elektrické energie z 22,5 EUR/MWh na 0,6 EUR/MWh.²⁵ Taková podpora by měla být obzvláště cílená, aby bylo účinně dosaženo cíle a aby byly zároveň minimalizovány fiskální náklady.²⁶

Program	Nižší zdanění elektřiny a odstranění neenergetických složek nákladů z účtů
Jak	Rada by měla dokončit revizi směrnice o zdanění energie navrženou v roce 2021, jejímž cílem je: i) lépe sladit zdanění energetických produktů s politikou EU v oblasti energetiky a klimatu; ii) podporovat čisté technologie a iii) odstranit zastaralé výjimky a snížené sazby, které v současnosti podporují používání fosilních paliv. Komise je připravena přijetí této revize i nadále podporovat. Komise připomíná, že členské státy mohou i) snížit vnitrostátní daně a odvody z účtů za elektřinu až na minimální sazby spotřební daně stanovené ve směrnici o zdanění energie ve výši 0,5 EUR/MWh pro podniky;²⁷ ii) uplatnit sníženou sazbu DPH, kterou umožňuje směrnice o DPH a změna této směrnice ve znění směrnice Rady, ve výši minimálně 5 %;²⁸ iii) zrušit odvody, které nesouvisejí s energetikou,²⁹ a iv) přesunout poplatky, z nichž se financuje energetická politika, do souhrnného rozpočtu.³⁰ V souladu se směrnici o zdanění energie, která u energie spotřebovávané domácnostmi a energeticky náročnými průmyslovými odvětvími umožňuje snížení daně až na nulu, vydá Komise členským státům doporučení, jak tyto možnosti využít a zajistit, aby elektřina byla ve všech odvětvích zdaněna méně než ostatní zdroje

²³ [Směrnice Rady 2003/96/ES o rámcových předpisech Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny](#)

²⁴ [Zpráva o stavu energetické unie, Pokyny EU týkající se energetické chudoby a pracovní dokument útvarů Komise připojený k doporučení z roku 2023 týkajícímu se energetické chudoby](#); Evropská komise, 2023. [National fiscal policy responses to the energy crisis](#) (Vnitrostátní opatření na ochranu spotřebitelů před rostoucími cenami energie); Bruselská laboratoř evropské a světové ekonomiky, červen 2023.

²⁵ [Recommendations for future-proof electricity market design in light of the 2021-23 energy crisis](#) (Doporučení pro budoucí uspořádání trhu s elektřinou s ohledem na energetickou krizi v letech 2021–2023); Pollitt et al., 2024.

²⁶ Sdělení Komise [Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024](#) (COM(2023) 141 final) doporučuje, aby členské státy svá opatření cílily mnohem lépe než v minulosti, vyhýbaly se plošné podpoře a chránily pouze ty, kteří ji potřebují, tedy zranitelné domácnosti a podniky.

²⁷ [Směrnice o zdanění energie 2003/96/ES](#) stanoví minimální sazby spotřební daně, které musí členské státy uplatňovat na energetické produkty včetně elektřiny.

²⁸ [Směrnice EU o DPH 2006/112/ES](#) stanoví minimální základní sazbu DPH ve výši 15 %, která se vztahuje na elektřinu, zemní plyn a dálkové vytápění, a umožňuje sníženou sazbu DPH ve výši minimálně 5 %. [Směrnice Rady \(EU\) 2022/542](#) potvrzuje sníženou sazbu DPH pro elektřinu ve výši 5 %. O uplatňování snížených sazeb rozhodují členské státy. Většina podniků si může odečíst DPH zaplacenou za elektřinu, pokud je elektřina použita pro zdanitelné činnosti.

²⁹ Uvedené přímo ve vyúčtování nebo v rámci síťových poplatků.

³⁰ Týká se to zejména odvodů v souvislosti s režimem podpory. Někdy se zavádějí i jiné energetické poplatky (např. za vyřazení jaderných zařízení z provozu). Některé členské státy se mohou rozhodnout, že si některé náklady na energetickou politiku v rámci účtu ponechají, pokud je jejich státní rozpočet velmi napjatý a pokud chtějí minimalizovat riziko výrazných změn vnitrostátní politiky. Náklady spojené s opatřeními na zabezpečení dodávek nelze přesunout do rozpočtu, protože by to mohlo vést k odstranění pobídek pro odezvu na straně poptávky a zvýšení celkových systémových nákladů.

	energie a aby se zároveň sledovaly naše dlouhodobé cíle v oblasti dekarbonizace.
Kdy	Od přijetí revidované směrnice o zdanění energie. Další doporučení Komise ve 4. čtvrtletí 2025.
Dopad	Okamžité snížení účtů za energii s potenciálem snížení daňové složky (v EUR/MWh) nejméně o polovinu , přičemž se využijí zkušenosti se snížením zdanění v letech 2022–2023 (viz graf 2). Urychlení elektrifikace prostřednictvím daňových pobídek a snížení závislosti na fosilních palivech.

c) Snížení nákladů na dodávky zintenzivněním hospodářské soutěže na maloobchodním trhu

V současné době má 73 % domácností v EU a značná část malých a středních podniků uzavřeny smlouvy na dodávky elektřiny za pevnou cenu³¹. Řada z nich by mohla snížit své účty za elektřinu přechodem ke konkurenceschopnějšímu dodavateli nebo přesunutím spotřeby na dobu nižších cen, avšak stále naráží na překážky trhu. Zvláštní pozornost vyžadují zranitelní spotřebitelé. Opatření k zajištění cenové dostupnosti by měla zohledňovat specifické potřeby domácností s nižšími příjmy, včetně flexibilních možností účtování, které by bránily odpojování ekonomicky znevýhodněných skupin. Je také třeba posílit energetická sdružení, aby místní komunity, občané a podniky mohli spojit své síly a investovat do projektů čisté energie na místní úrovni; což jim umožní vyrábět, prodávat a spotřebovávat energii z obnovitelných zdrojů. Je nezbytné, aby EU i nadále poskytovala dostatečné účelové finanční prostředky na podporu dokončení energetické unie.

Program	Umožnit spotřebitelům přechod k levnějším dodavatelům energie a využívání cenově dostupné energie z obnovitelných zdrojů a zároveň řešit energetickou chudobu
Jak	Komise navrhne energetický balíček pro občany s cílem zvýšit účast občanů na energetické transformaci a posílit sociální rozměr energetické unie, a zejména: - poskytne členským státům pokyny k odstranění stávajících překážek, aby spotřebitelé mohli ušetřit na účtech za energii změnou dodavatele a změnou smlouvy. To by znamenalo zajištění toho, aby spotřebitelé porozuměli vyúčtování, prostřednictvím jasných informací a údajů o spotřebě energie a cenách, což by jim umožnilo přejít na hodiny s nižšími cenami,³² - stanoví opatření ke snížení energetické chudoby, mimo jiné prostřednictvím energetické účinnosti, a umožní spotřebitelům a komunitám vyrábět, využívat a prodávat energii z obnovitelných zdrojů za jejich vlastních podmínek, a to i prostřednictvím energetických sdružení.
Kdy	3. čtvrtletí 2025 (energetický balíček pro občany)
Dopad	Přechod k dodavateli elektřiny, který nabízí nejnižší ceny, může domácnostem ušetřit 150–200 EUR ročně . ³³ Zapojením do energetických sdružení mohou domácnosti ušetřit 500–1 100 EUR ročně . ³⁴

³¹ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection](#) (Zpráva o monitorování trhu v oblasti maloobchodního prodeje energie a ochrany spotřebitelů za rok 2024); ACER a CEER, září 2024.

³² Tamtéž. Míra změny dodavatele u spotřebitelů elektřiny v domácnostech je 7,15 %

³³ [Annual report on the results of monitoring the internal electricity and gas markets in 2021](#) (Výroční zpráva agentury ACER o výsledcích monitorování vnitřních trhů s elektřinou a plynem za rok 2021); ACER, říjen 2022.

³⁴ [Collective energy sharing: CBA and survey evidence of the willingness to invest](#) (Kolektivní sdílení energie: Analýza nákladů a přínosů a výsledky průzkumu ochoty investovat); Ovaere, 2023; přínosy kolektivní vlastní

Opatření č. 2: Snížit náklady na dodávky elektřiny

Pro snížení nákladů na dodávky elektřiny je zásadní **rychlé a úplné provedení stávajících právních předpisů EU v oblasti elektrické energie**: nižší náklady mohou přinést nedávno přijatá pravidla pro povolování, smlouvy, flexibilita, posílení postavení spotřebitelů a dozor nad trhem. To by mělo být doplněno následujícími okamžitými opatřeními.

a) Dlouhodobé smlouvy na dodávky elektřiny

Vysoké a nestálé ceny plynu zvyšují ceny elektřiny. **Smlouvy o nákupu elektřiny (PPA) a dlouhodobé smlouvy** mezi výrobcí čisté energie a průmyslovými spotřebiteli a podniky umožňují těmto spotřebitelům a podnikům využívat dlouhodobě stabilních a levných cen elektřiny. PPA mohou hrát roli při snižování rizika projektů tím, že umožňují výrobcům energie z obnovitelných zdrojů zajistit si za svou produkci dlouhodobou cenu, což podporuje investiční rozhodnutí. Mohou také zajistit dlouhodobou cenovou stabilitu pro průmyslové spotřebitele. Přestože poptávka po PPA roste,³⁵ je třeba tyto smlouvy dále podporovat a rozšiřovat, a to i mezi energeticky náročnými podniky, které k nim nemají široký přístup a mohou se stále potýkat s překážkami. Komise v rámci pravidel trhu s elektřinou zintenzivní úsilí o **oddělení účtů za elektřinu od kolísání cen** tím, že zvýší využívání dlouhodobých smluv na dodávky elektřiny.

Program	Oddělení maloobchodních účtů za elektřinu od vysokých a nestálých cen plynu
Jak	Snížit překážky pro nové aktéry³⁶, zejména v energeticky náročných průmyslových odvětvích, při uzavírání dlouhodobých energetických smluv podporou vnitrostátních režimů a zavedením nástrojů pro snižování rizika. Komise: - zahájí, společně s Evropskou investiční bankou (EIB), pilotní program na zajištění části smluv o nákupu elektřiny, které společnosti uzavírají na dlouhodobý nákup elektřiny, v orientační výši 500 milionů EUR. V souladu s přístupem uvedeným v dokumentu Uspořádání trhu s elektřinou bude Komise ve spolupráci s EIB podporovat PPA, včetně přeshraničních PPA, technologicky neutrálním způsobem, - poskytne členským státům pokyny pro navrhování účinných rozdílových smluv, včetně jejich kombinování s PPA, - přijme nová pravidla na podporu dalšího rozvoje evropských forwardových trhů a zvýší možnosti zajištění.
Kdy	Odstranění regulačních překážek, aby bylo možné začít ihned. 2. čtvrtletí 2025: Koordinace s EIB Do 4. čtvrtletí 2025: Pokyny pro členské státy týkající se návrhu rozdílových smluv
Dopad	Větší cenová stabilita pro kupující díky pomoci evropským společnostem zvládat volatilitu nákladů na energie a získat přístup k lepším možnostem přeshraničního zajištění. Dlouhodobé smlouvy také poskytnou výrobcům energie z obnovitelných zdrojů zaručený příjem potřebný ke snížení nákladů na kapitál, což pomůže snížit tlak na spotřebitele a daňové poplatníky.³⁷

spotřeby solární a větrné energie (50 % / 50 %) a prodeje přebytečné energie přibližně za 500–1 100 EUR/rok (2020–2022).

³⁵ Do roku 2024 byly v EU podepsány smlouvy na kumulativní výkon 48,4 GW (Zdroj: [RE-Source](#)).

³⁶ Například úvěruschopnost, složitost smluv a dostupnost zajištění. [Commercial PPAs](#) (Komerční smlouvy o nákupu elektřiny); Baringa pro EIB, 2022.

³⁷ [Phased European Union electricity market reform](#) (Postupná reforma trhu s elektřinou v Evropské unii); Bruselská laboratoř evropské a světové ekonomiky, březen 2023.

b) Zkrácení doby vydávání povolení pro nové čisté zdroje energie a energetickou infrastrukturu

Výroba **energie z obnovitelných zdrojů** se stala standardním zdrojem výroby nové energie s **nejnižšími náklady**.^{38, 39} Doba realizace nových projektů však může činit u projektů větrných elektráren až 7–10 let, u projektů distribučních soustav až 8–10 let⁴⁰ a u projektů přenosových sítí někdy dokonce až 17 let.⁴¹ To vážně brzdí masivní zavádění energie z obnovitelných zdrojů a může to mít dopad na ekonomický model projektů.

Orgány na všech úrovních – na úrovni EU i na celostátní, regionální i místní úrovni – **musí vyvinout značné úsilí, aby urychlily povolovací postupy** u projektů v oblasti sítí, skladování energie a čisté energie, jak je uvedeno v Draghiho zprávě. To se týká i povolení pro infrastrukturu, která může zajistit flexibilitu elektrizační soustavy, například dobíjecí místa pro elektromobily. Komise vyzývá **členské státy, aby urychleně zavedly** nedávno přijatý legislativní rámec pro povolování projektů čisté energie.⁴² **Dopad nedávných reforem v oblasti povolování je již patrný** v členských státech, které hojně využívají nařízení pro mimořádnou situaci. Například v důsledku uplatňování rychlejšího povolování během energetické krize v Německu se od roku 2022 více než **ztrojnásobil počet povolení pro nové projekty větrných elektráren na pevnině**, čímž se **počet instalací během jednoho roku (2023) zvýšil o 48 %**,⁴³ a od druhého čtvrtletí roku 2023 **bylo schváleno přibližně 3 300 km přenosových soustav**, čímž se **ušetřilo dvanáct měsíců až tři roky** doby povolování.

Kromě toho je značná část doby, kterou zabírají povolovací postupy v oblasti investic do čisté energie, skladování a sítí, věnována posuzování vlivů na životní prostředí. K výraznému zjednodušení a zkrácení povolovacích postupů u takových projektů jsou nezbytné **cílené aktualizace legislativního rámce pro posuzování vlivů na životní prostředí při zachování environmentálních záruk a ochrany lidského zdraví**. Klíčem ke snížení nákladů na energii jsou také **kratší lhůty pro vydávání povolení pro energetickou infrastrukturu na vnitrostátní úrovni**. To mohou usnadnit opatření, jako je tiché schválení u některých správních rozhodnutí v povolovacím postupu, pokud tato zásada ve vnitrostátním právním systému existuje, a jednotná kontaktní místa pro developery.

Draghiho zpráva rovněž konstatuje, že je třeba se více zaměřit na digitalizaci vnitrostátních povolovacích postupů v celé EU a řešit nedostatek zdrojů povolovacích orgánů. Bude třeba **digitalizovat povolovací postup** a environmentální a geologické údaje potřebné pro investice do čisté energie. **Podrobnější údaje** o potenciálu zdrojů větrné a solární energie v celé EU **navíc** pomohou členským státům při mapování oblastí potřebných k dosažení jejich vnitrostátních cílů, jakož i při vymezování **oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných**

³⁸ [Renewable power generation costs in 2023](#) (Náklady na výrobu energie z obnovitelných zdrojů v roce 2023); IRENA, září 2024.

³⁹ Kromě zjednodušení povolování podporují snižování nákladů na energetické projekty i další faktory, jako je zajištění přístupu ke konkurenčním podmínkám financování, odolný dodavatelský řetězec s dostatečnou domácí výrobní kapacitou a kvalifikovanou pracovní silou a technologický vývoj.

⁴⁰ [Guidance on EU permitting-related provisions on grid and renewable energy projects](#) (Pokyny k předpisům EU týkajícím se povolování projektů v oblasti rozvodných sítí a energie z obnovitelných zdrojů); subjekt EU DSO, leden 2025.

⁴¹ Projekt 115km 380kV nadzemního elektrického vedení [Uckermark](#) (viz [S&P](#)).

⁴² [Směrnice o obnovitelných zdrojích energie; nařízení TEN-E; směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem](#)

⁴³ 15,2 GW v roce 2024 ([EE-Statistik Auswertung Januar 2025](#)). Viz také [Reuters](#).

zdrojů energie, jak předpokládá směrnice o obnovitelných zdrojích energie. **Zjednodušené povolování se bude vztahovat na hybridní energetické projekty** s několika technologiemi, jako je výroba a skladování energie z obnovitelných zdrojů, které využívají stejné připojení k síti. A konečně Komise posoudí možnost zefektivnění současných povolovacích postupů a postupů udělování licencí při zavádění nových technologií v oblasti jaderné energie, jako jsou **malé modulární reaktory (SMR)**.

Program	Zkrácení doby vydávání povolení pro urychlení energetické transformace
Jak	Členské státy by měly: - urychlit povolovací a regulační postupy rychlým provedením a uplatňováním právních předpisů, - posílit vnitrostátní povolovací orgány, a to i prostřednictvím veřejných prostředků a dostatečného lidského kapitálu, a prozkoumat jednotné přístupy k digitalizaci povolování a zpráv o posouzení vlivů na životní prostředí. Komise bude členské státy podporovat tím, že: - vypracuje specializované pokyny k inovativním formám zavádění obnovitelných zdrojů energie⁴⁴ a k zvláštním oblastem týkajícím se sítí a skladování energie, - zavede specializovanou podporu provádění rozšířením prováděcího plánu iniciativy Accele-RES a mimo jiné plným využitím potenciálu skupiny odborníků pro povolování a koordinovaného postupu (CA-RES),⁴⁵ to bude doplněno dialogem o provádění s cílem určit zbývající překážky pro povolování a možný další postup, - posílí výměnu osvědčených postupů a identifikaci překážek a řešení prostřednictvím sítí a skupin odborníků vnitrostátních orgánů příslušných pro vydávání povolení a dialogu s regionálními, celostátními a místními zúčastněnými stranami, - modernizuje online průvodce povolováním pro členské státy,⁴⁶ - bude poskytovat podporu v rámci Nástroje pro technickou podporu⁴⁷, zvyšovat povědomí členských států o výzvě na rok 2025 a v roce 2026 zahájí v rámci Nástroje pro technickou podporu novou stěžejní iniciativu. Komise: - předloží legislativní návrhy na urychlení vydávání povolení pro sítě, skladování energie a obnovitelné zdroje energie, včetně zefektivnění posuzování vlivů na životní prostředí a zkrácení lhůt pro vydávání povolení, a to v rámci balíčku opatření pro evropské elektrizační soustavy, - posoudí zefektivnění postupů udělování licencí pro nové technologie v oblasti jaderné energie a zveřejní sdělení o malých modulárních reaktorech.

⁴⁴ Například agrofotovoltaika, fotovoltaika integrovaná do budovy (BIPV) a balkónové solární systémy.

⁴⁵ Concerted Action on the Renewable Energy Sources Directive (Koordinovaný postup ve věci směrnice o obnovitelných zdrojích energie) (<https://www.ca-res.eu/>).

⁴⁶ [Nástroj pro otázky a odpovědi ke směrnici o obnovitelných zdrojích energie](#).

⁴⁷ [Nařízení \(EU\) 2021/240, kterým se zřizuje Nástroj pro technickou podporu](#).

Kdy	Co nejdříve: Přizpůsobení vnitrostátních povolovacích režimů. Polovina roku 2025: - zveřejnění nových, podrobnějších údajů o potenciálu pro větrnou energii na moři a solární fotovoltaiku prostřednictvím Laboratoře pro geografii energetiky a průmyslu (duben 2025), - pokyny k inovativním formám zavádění obnovitelných zdrojů energie a k oblastem pro urychlení rozvoje sítí a skladování energie, - podpora provádění. Společně s balíčkem pro evropské sítě: legislativní návrhy na urychlení povolovacích postupů u projektů v oblasti sítí, skladování a energie z obnovitelných zdrojů. 2026: Výzva k nové stěžejní iniciativě v rámci Nástroje pro technickou podporu; sdělení o malých modulárních reaktorech.
Dopad	Provádění stávajících právních předpisů EU členskými státy a nová opatření mohou zkrátit délku povolovacích postupů u jednodušších projektů, jako je například modernizace v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, na méně než šest měsíců a mimo tyto oblasti na dvanáct měsíců; u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů (v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie nebo mimo ně) na méně než dvanáct měsíců nebo dva roky a u složitých projektů, jako jsou projekty v oblasti větrné energie na moři, na méně než dva roky v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a na tři roky mimo tyto oblasti. Posílený legislativní rámec bude navíc řešit stávající nedostatky.

c) Sítě a propojovací vedení jako nástroje energetické transformace a dekarbonizace průmyslu

Efektivní síť zajišťuje tok energie z místa, kde se vyrábí, do místa, kde je jí zapotřebí. Zmírňuje období, kdy ceny dosahují maxima, a zajišťuje, aby všichni využívali energii za co nejlepší cenu. Proto je důležité propojit oblasti s rozsáhlým dostupným potenciálem pro výrobu čisté energie s evropskými regiony s vysokou poptávkou po energii, aby bylo možné dodávat cenově dostupnou energii tam, kde je jí nejvíce zapotřebí.

Na investice do elektrizačních soustav je v tomto desetiletí zapotřebí 584 miliard EUR.^{48,49} **Konkrétní projekty často neodpovídají potřebám přeshraniční infrastruktury**, což vede k nepřiměřeným cenovým rozdílům mezi některými regiony, jak bylo možné nedávno pozorovat v jihovýchodní Evropě. Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) zjistila, že **zůstává nevyřešeno 32 GW přeshraniční kapacity potřebné do roku 2030**.⁵⁰ Velké infrastrukturní projekty regionálního nebo celoevropského významu se potýkají s problémy v souvislosti s rostoucími náklady na projekty⁵¹ a

⁴⁸ [Akční plán EU pro elektrizační soustavy \(COM\(2023\) 757 final\)](#).

⁴⁹ [Redispatch and Congestion Management](#) (Redispečink a řízení přetížení); Společné výzkumné středisko, květen 2024.

⁵⁰ [Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system](#) (Rozvoj infrastruktury pro elektřinu na podporu konkurenceschopného a udržitelného energetického systému); ACER, prosinec 2024.

⁵¹ Propojení Celtic Interconnector z 930 milionů EUR na 1 482 milionů EUR ([CRE](#)), propojovací vedení v Biskajském zálivu z 1 750 milionů EUR na 2 600 milionů EUR ([CRE](#)). Náklady na elektrárnu Princess Elisabeth údajně vzrostly přibližně ze 2,2 miliard EUR na 7–8 miliard EUR (Brussels Times: [1](#) a [2](#)).

spravedlivým rozdělením nákladů a přínosů.⁵² Čtyři příklady takových chybějících stěžejních článků:

- vytvoření integrované příbřežní elektrizační soustavy v severních mořích,
- další posílení fyzické integrace pobaltských států se střední a severní Evropou v návaznosti na synchronizaci Pobaltí a zajištění bezpečnosti přeshraniční infrastruktury v regionu Baltského moře,
- zvýšení úrovně propojení Iberského poloostrova se zbytkem Evropy,
- zvýšení propojení a integrace trhu mezi jihovýchodní a střední Evropou.

Přínosy těchto **stěžejních projektů** se rozšíří i mimo členské státy, které projekty hostí. Energetická unie se proto může uskutečnit pouze prostřednictvím navrhování nových projektů a urychlení a dokončení těch stávajících. Vzhledem k rozsahu a dopadu těchto projektů **je nezbytné, aby EU i nadále poskytovala dostatečné finanční prostředky** na podporu dokončení propojovacích vedení v rámci energetické unie na přeshraniční i vnitrostátní úrovni. Investice do dosažení cílů EU v oblasti dekarbonizace a odstranění překážek naší energetické unie nabízí Evropě příležitost snížit ceny energie, zvýšit energetickou bezpečnost a zaujmout vedoucí postavení v oblasti čistých technologií.⁵³ Kromě toho se ve sdělení o cestě k příštím víceletému finančnímu rámci⁵⁴ uvádí, že je třeba zajistit, aby rozpočet EU podporoval evropské veřejné statky, zejména přeshraniční projekty.

Zároveň je třeba efektivně využívat stávající infrastrukturu. Například nejméně 70 % kapacity propojovacích vedení by mělo být k dispozici pro přeshraniční obchod s elektřinou, ale většina členských států je od tohoto cíle stále daleko.⁵⁵

Na vnitrostátní úrovni v celé Evropě **exponenciálně narůstá počet žádostí o připojení k distribučním sítím** a vznikají dlouhé fronty, což zpomaluje využívání obnovitelných zdrojů, elektrifikaci a vytváření průmyslových klastrů a brzdí investice. Kromě elektřiny jsou nezbytné nové **vodíkové sítě, sítě pro přepravu oxidu uhličitého a lokální tepelné sítě**.

Program	Urychlení rozšiřování, modernizace a digitalizace sítí
Jak	V návaznosti na opatření akčního plánu pro elektrizační soustavy přijatého v roce 2023 Komise předloží balíček opatření pro evropské elektrizační soustavy, který se bude skládat z legislativních návrhů a nelegislativních opatření, jejichž cílem bude mimo jiné zjednodušit transevropské energetické sítě (nařízení TEN-E), zajistit integrované přeshraniční plánování a realizaci projektů, zejména v oblasti propojovacích vedení, zefektivnit povolování, zlepšit plánování distribučních sítí, podpořit digitalizaci a inovace a zvýšit přehled o potřebách v oblasti výrobních dodávek. Bude se řídit přístupem plánování shora dolů, integrovat regionální zájmy a zájmy EU a vyvine účinný mechanismus sdílení nákladů (např. u přeshraničních projektů) pro zajištění optimalizovaného energetického systému. Pro evropský dodavatelský řetězec zavede EIB rovněž „balíček opatření pro výrobu elektrizačních soustav“, a to po vzoru balíčku opatření v oblasti větrné energie, který

⁵² V roce 2024 bylo zrušeno [propojovací vedení mezi Švédskem a Dánskem](#) (viz [FT](#)) z důvodu nesouladu v rozdělování přebytku spotřebitelů.

⁵³ [Cesta k příštím víceletému finančnímu rámci](#) (COM(2025) 46 final, strany 5 a 8).

⁵⁴ [Rejstřík dokumentů Komise \(COM\(2025\)46\)](#)

⁵⁵ Mnozí provozovatelé přenosových soustav v oblastech s vysokou hustotou sítě v EU zpřístupnili v roce 2023 v průměru 20 až 50 % fyzické kapacity některých prvků sítě. Zdaleka tedy nedosáhli 70 %. [Cross-zonal capacities and the 70% margin available for cross-zonal electricity trade](#) (Kapacity mezi zónami a 70% rozpětí, které je k dispozici pro obchodování s elektřinou mezi zónami); ACER, červenec 2023.

	poskytne protizáruky výrobcům komponent rozvodných sítí v orientační výši nejméně 1,5 miliardy EUR .
Kdy	Balíček pro evropské sítě má být předložen do prvního čtvrtletí roku 2026.
Dopad	Investice do přeshraničních sítí ve výši 2 miliard EUR ročně přinesou občanům výhody ve výši 5 miliard EUR ročně. ⁵⁶ Preventivní investice, vynikající výkonnost aktiv a flexibilita sítí by mohly snížit investiční potřeby související s distribučními soustavami o 12 miliard EUR ročně, ⁵⁷ což představuje 18 % celkových investičních potřeb. ⁵⁸ Upřednostňování regionálních přínosů nebo přínosů pro EU v národních plánech omezuje neefektivitu a zbytečné náklady, které nesou spotřebitelé. Zavádění technologií pro zkvalitnění sítě není příliš rozšířené, přestože by tyto technologie mohly do roku 2040 rozšířit kapacitu sítě o 20–40 % a ušetřit až 35 % nákladů na rozšíření konvenční rozvodné sítě. ⁵⁹

d) Zvýšení flexibility

Větší flexibilita systému, například díky **ukládání energie a odezvě na straně poptávky**, pomáhá řídit nerovnováhu mezi poptávkou a nabídkou tím, že podporuje zákazníky v přesouvání spotřeby elektřiny na období, kdy je elektřiny více nebo kdy je poptávka nižší, a tudíž je elektřina levnější. Tím se omezují **případy prudkého nárůstu cen a epizody záporných cen**, snižuje se volatilita a celkově to přispívá k nižším a stabilnějším cenám elektřiny. Při poskytování flexibilních služeb může hrát roli i poptávka po elektrifikaci, jako jsou nové vozové parky elektromobilů.

V řadě členských států se odezva na poptávku a skladování elektřiny potýkají s překážkami⁶⁰ v přístupu na velkoobchodní trhy nebo v účasti na podpůrných službách a službách řízení přetížení. V deseti členských státech nemají agregátoři řádně definovaný právní rámec, což jim brání v účasti na službách, které mohou pomoci zajistit výhody pro spotřebitele. V deseti členských státech má méně než 30 % domácností přístup k **inteligentním měřicím systémům** (poskytující informace o spotřebě energie v reálném čase). Jejich zavádění je třeba urychlit.⁶¹ Někteří průmysloví odběratelé mohou významně přispět k flexibilitě sítě tím, že přesunou spotřebu energie do období s nízkou poptávkou, čímž sníží náklady a zlepší stabilitu soustavy.

Program	Zvýšení flexibility systému zaváděním ukládání energie a odezvy na poptávku
Jak	Je třeba, aby členské státy: - urychleně provedly pravidla EU pro přístup na trh týkající se ukládání energie a odezvy na poptávku a odstranily překážky na vnitrostátní úrovni. Komise:

⁵⁶ [System needs study](#) (Studie potřeb energetického systému); ENTSO-E, květen 2023. 64 GW zahrnuje periferní země mimo EU.

⁵⁷ [The role of electricity distribution systems in assessing flexibility needs](#) (Úloha elektroenergetických distribučních soustav při posuzování potřeb flexibility); Společné výzkumné středisko, 2024.

⁵⁸ [Grids for Speed](#) (Rychlejší sítě); Eurelectric, květen 2024.

⁵⁹ Technologie, jako jsou meteorologické senzory, mohou navíc přispívat ke zlepšení provozu elektroenergetické soustavy.

⁶⁰ [Demand response and other DER: what barriers are holding them back](#) (Odezva na straně poptávky a další distribuované zdroje energie: jaké překážky je brzdí); ACER, únor 2024.

⁶¹ [2024 Market Monitoring Report on Energy Retail and Consumer Protection](#) (Zpráva o monitorování trhu v oblasti maloobchodního prodeje energie a ochrany spotřebitelů za rok 2024); ACER a CEER, září 2024.

	- vyjasní požadavky na státní podporu týkající se režimů podpory pro nefosilní flexibilitu v novém rámci státní podpory, což členským státům usnadní navrhování svých podpůrných mechanismů tak, aby spotřebitele motivovaly k zajištění flexibility systému, - přijme nová pravidla týkající se odezvy na poptávku, aby spotřebitelé mohli flexibilitu plně finančně využívat. Tato pravidla budou řešit zbývající překážky, které na vnitřním trhu s elektřinou brání službám odezvy na poptávku a ukládání energie, - požádá členské státy o vyjádření k nástroji čisté flexibility založenému na smlouvách o nákupu elektřiny a na závazku průmyslu spotřebovávat čistou elektřinu a zároveň jej navrhne tak, aby dostatečně omezoval rizika narušení hospodářské soutěže a soupeření o dotace na jednotném trhu, jak vyžadují pravidla státní podpory.
Kdy	Členské státy musí okamžitě odstranit vnitrostátní překážky. Komise reviduje rámec podle pravidel státní podpory do 2. čtvrtletí roku 2025; nová pravidla pro odezvu na straně poptávky do prvního čtvrtletí roku 2026.
Dopad	Úplná realizace elektrizační soustavy založené na integraci trhu, výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů a flexibilní kapacitě by mohla vést k tomu, že velkoobchodní ceny elektřiny v EU budou v průměru o 40 % nižší . ⁶² Větší flexibilita může přinést hmatatelné úspory nákladů, přičemž odhady výrobního odvětví uvádějí úsporu 2,7 miliardy EUR ročně do roku 2030 díky snížení výrobní kapacity v době špičky . ⁶³

Flexibilita poptávky by měla být podporována také na maloobchodním trhu jako nabídka nižších cen pro dobrovolná odvětví a spotřebitele, kteří se chtějí podílet na integraci energetického systému.

Program	Pokyny k podpoře odměňování flexibility v maloobchodních smlouvách
Jak	Komise: - vypracuje pokyny k podpoře odměňování flexibility v maloobchodních smlouvách, - navrhne různé standardizované tržní systémy shody přizpůsobené různým potřebám průmyslových a jiných spotřebitelů vycházející ze systémů, které byly v některých členských státech již zavedeny.
Kdy	4. čtvrtletí 2025
Dopad	Spravedlivé odměňování za flexibilitu poskytovanou spotřebiteli v maloobchodních smlouvách může snížit jejich náklady na elektřinu až o 12–42 % ^{64,65} a přinést výhody v oblasti flexibility a integrace systému ve výši 10–29 miliard EUR . ^{66,67}

⁶² [Energy and climate transition: How to strengthen the EU's competitiveness](#) (Transformace v oblasti energetiky a klimatu: Jak posílit konkurenceschopnost EU); Business Europe, červenec 2024.

⁶³ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU](#) (Flexibilita na straně poptávky: Kvantifikace přínosů v EU); DNV pro smartEn, září 2022.

⁶⁴ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection](#) (Zpráva o monitorování trhu v oblasti maloobchodního prodeje energie a ochrany spotřebitelů za rok 2024); ACER a CEER, září 2024 (případová studie SE).

⁶⁵ Většina domácností, které ročně investují v rozmezí 50–145 EUR do domácích systémů hospodaření s energií a využívají flexibilní energetické systémy (např. tepelná čerpadla s fotovoltaikou, fotovoltaiku s bateriovým úložištěm nebo elektromobily), by dosáhla úspory nákladů. [Dodging the electricity price hike: Can demand-side flexibility compensate for spot price increases for households in Germany?](#) (Vyhýbání se zvýšení cen elektřiny:

Opatření č. 3: Zajištění dobře fungujících trhů se zemním plynem

Cena dováženého zemního plynu má přímý dopad na ceny elektřiny a zvyšuje volatilitu trhu. Velkoobchodní ceny zemního plynu v EU se ještě plně nevrátily na úroveň před krizí a jsou v průměru téměř pětikrát vyšší než v USA, zatímco před krizí byly vyšší dvakrát až třikrát.⁶⁸ Tento cenový rozdíl ovlivňuje konkurenceschopnost evropského průmyslu.

Vzhledem k významu trhů se zemním plynem pro naše hospodářství je nezbytné zajistit jejich optimální fungování. K zabránění manipulace s trhem a odstranění případných mezer souvisejících s nedostatečnou transparentností, informační asymetrií a rizikem tržní koncentrace je nezbytný plný regulační dohled a úzká spolupráce mezi energetickými a finančními regulačními orgány. Začátkem tohoto měsíce proto Evropská komise, poučená z energetické krize, zřídila Pracovní skupinu pro trh s plynem, která má za úkol řádně prověřovat trhy se zemním plynem v EU a v případě potřeby přijmout opatření, která zajistí jejich optimální fungování a zabráni obchodním praktikám narušujícím tržní ceny.

Aby bylo možné rychle řešit nezákonné chování na trzích se zemním plynem, měly by být energetické a finanční regulační orgány účinně vybaveny k monitorování vývoje na trhu, odhalování a stíhání potenciálních případů zneužití trhu (tj. manipulace s trhem a obchodování zasvěcených osob). Je třeba posílit spolupráci v oblasti prosazování práva a sdílení údajů mezi vnitrostátními energetickými a finančními regulačními orgány a mezi ACER a ESMA a posunout ji na vyšší úroveň. Členské státy musí zajistit, aby regulační orgány měly všechny potřebné pravomoci ke stíhání a sankcionování zneužívání trhu a aby měly k dispozici zdroje, které jim umožní vyšetřování v této oblasti upřednostňovat. ACER by navíc měla v plném rozsahu využívat své nové přeshraniční vyšetřovací pravomoci na podporu vnitrostátních energetických regulačních orgánů.

Program	Zajištění dobře fungujících trhů se zemním plynem
Jak	Začátkem tohoto měsíce, poučena z energetické krize, zřídila Evropská komise Pracovní skupinu pro trh s plynem , která má za úkol řádně prověřovat trhy se zemním plynem v EU a v případě potřeby přijmout opatření, která zajistí jejich optimální fungování a zabráni obchodním praktikám narušujícím tržní ceny. Komise zahájí rozsáhlou konzultaci se zúčastněnými stranami , jejímž cílem bude posoudit potřebu dalších legislativních změn , které by zajistily plný a bezproblémový regulační dohled, sladily a vylepšily pravidla energetického a finančního trhu (MiFID/REMIT) a snížily administrativní zátěž společností obchodujících na finančních trzích s energií (jednotné podávání zpráv). Zahrne do nich různé aspekty regulačního uspořádání ⁶⁹ ,

Může flexibilita na straně poptávky kompenzovat nárůst spotových cen pro domácnosti v Německu?); Stute et al (Fraunhofer Research Institute), únor 2024.

⁶⁶ [Energy efficiency 2.0 – Engineering the future energy system](#) (Energetická účinnost 2.0 – Projektování budoucího energetického systému); Danfoss Impact, vydání č. 4, 2023.

⁶⁷ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU](#) (Flexibilita na straně poptávky: Kvantifikace přínosů v EU); DNV pro smartEn, září 2022.

⁶⁸ [Decarbonising for competitiveness: four ways to reduce European energy prices](#) (Dekarbonizaci ke konkurenceschopnosti: čtyři způsoby, jak snížit evropské ceny energie); Bruselská laboratoř evropské a světové ekonomiky, prosinec 2024.

Je třeba poznamenat, že USA počítají s významnou domácí těžbou zemního plynu, a proto se předpokládá, že mají částečně nižší velkoobchodní ceny plynu než EU.

⁶⁹ Včetně parametrů, jimiž se řídí uplatňování tzv. výjimky z pomocné činnosti, pravidel pro přerušení obchodování a poziční limity, požadavků vztahujících se na obchodní systémy a účastníky trhu, jakož i některých aspektů fungování spotových trhů (např. uplatňování požadavků podobných finančním pravidlům pro spotové energetické burzy).

	společný přístup k dohledu ze strany energetických a finančních regulačních orgánů a vytvoření společné harmonizované databáze všech relevantních údajů o trhu s plným přístupem pro všechny regulační orgány Bude se rovněž zabývat některými aspekty fungování spotových trhů, například uplatňováním požadavků podobných finančním pravidlům pro spotové energetické burzy.
Kdy	Činnost Pracovní skupiny pro trh s plynem bude ukončena do 4. čtvrtletí roku 2025
Dopad	Vývoj smluv o dovozu zemního plynu od indexace ropy k tržním cenám za plyn již EU ušetřil za posledních deset let přibližně 67 miliard EUR. ⁷⁰ Integrace trhu se zemním plynem v EU přináší čisté výhody v oblasti sbližování cen a transparentnosti. ⁷¹ Pracovní skupina pro trh s plynem se zaměří na zajištění dobře fungujících trhů se zemním plynem a na tvorbu cen na těchto trzích na tržním základě.

Pokud je to možné, měly by být prozkoumány alternativy k dovozu zemního plynu, zejména prostřednictvím elektrifikace nebo zvýšení výroby bioplynu a biometanu v souladu s plánem REPowerEU. Při urychlování vytváření trhu se zdroji energie a materiály potřebnými pro výrobu čisté energie mohou hrát významnou roli agregace poptávky a společný nákup. Agregací poptávky a přijetím strategií společného nákupu v souladu s pravidly hospodářské soutěže EU mohou kupující v EU využít svou kolektivní ekonomickou váhu, posílit svou vyjednávací pozici a vyjednat si lepší podmínky s dodavateli. Tento přístup přijalo také Japonsko, které dlouhodobě podporuje investice do vývozní infrastruktury v zemích produkujících zkapalněný zemní plyn (LNG). Společná kupní síla EU by měla být využita prozkoumáním možností dlouhodobějších smluvních závazků, aby se ceny staly stabilnějšími, například zajištěním práv na zkapalňování plynu nebo kupních opcí. S ohledem na konkurenceschopnost EU, geopolitické souvislosti a cíle v oblasti klimatu by EU a/nebo členské státy mohly také doprovázet dovozce z EU při přímých investicích do vývozní infrastruktury v zahraničí a poskytovat soukromým investorům zvýhodněné půjčky.

Kromě toho může lepší koordinace mezi členskými státy a flexibilnější trajektorie naplňování za podpory Komise pomoci snížit zátěž systému a zabránit narušení trhu v souvislosti s doplňováním zásobníků plynu a podpořit doplňování za lepších nákupních podmínek a také zabezpečení dodávek energie.

Program	Využití kupní síly EU k získání lepší nabídky dováženého zemního plynu
Jak	Komise: - neprodleně naváže spolupráci se spolehlivými dodavateli LNG s cílem identifikovat další nákladově konkurenceschopné možnosti dovozu ze stávajících a budoucích projektů vývozu LNG, - navrhne mimo jiné agregaci poptávky pro společnosti z EU, které v zařízeních na LNG po celém světě uzavírají s důvěryhodnými výrobci LNG smlouvy o poplatcích a opční smlouvy na dodávky LNG, - prozkoumá možnosti přesahující rámec agregace poptávky a prozkoumá další přístupy (např. japonský model).
Kdy	1. až 2. čtvrtletí 2025

⁷⁰ [Despite short-term pain, the EU's liberalised gas markets have brought long-term financial gains](#) (Navzdory krátkodobým problémům přinesla liberalizace trhů se zemním plynem v EU dlouhodobé finanční zisky); IEA, 2021.

⁷¹ [European natural gas markets: taking stock and looking forward](#) (Evropské trhy se zemním plynem: bilancování a pohled do budoucna); Chyong, březen 2019.

Dopad	Lepší možnosti pro odběratele v EU zajistit si určité objemy LNG na základě dlouhodobých smluv mohou poskytovat ochranu před kolísáním cen a přístup k nižším cenám, čímž se ceny v EU přiblíží cenám na světovém trhu. Ochrana odběratelů v EU před kolísáním cen fosilních paliv by mohla vést k výraznému krátkodobému snížení maloobchodních cen .
-------	---

Opatření č. 4: Energetická účinnost – dosažení úspor energie

Energetická účinnost je klíčovým faktorem, který přispívá k cenově dostupné energii v průmyslu i domácnostech a ke konkurenceschopnosti průmyslu. Omezuje dopad vysokých a nestálých cen energie na účty spotřebitelů. Průmysl EU snížil od roku 2000 spotřebu energie přibližně o 20 %, a to při současném zvýšení průmyslové výroby. Při řešení problémů, kterým EU čelí, je třeba využít řešení v oblasti energetické účinnosti. Podpora jednotného trhu se službami v oblasti energetické účinnosti pomůže Evropanům využívat služby, které jim mohou pomoci snížit účty za energii na nejlepší cenu, zejména ty, které jsou spojeny s vysokými počátečními náklady.⁷² Posílený trh poskytovatelů služeb v oblasti energetické účinnosti může pomoci více společností získat poradenství ohledně účinných řešení, například ohledně opětovného využití procesního tepla.

Program	Trh s energetickou účinností evropského rozměru
Jak	Prostřednictvím evropské koalice pro financování energetické účinnosti Komise zlepšit přístup ke kapitálu a poskytne finanční pobídky na podporu účastníků trhu, kteří poskytují podnikům řešení v oblasti energetické účinnosti. Komise prozkoumá další podporu programu skupiny EIB pro energetickou účinnost v malých a středních podnicích , jehož cílem je zvýšit konkurenceschopnost evropských malých a středních podniků, podpořit zavádění řešení v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie a budovat odolnost vůči změně klimatu. Komise ve spolupráci se skupinou EIB prozkoumá možnost zavedení systému záruk EU s cílem zdvojnásobit množství služeb v oblasti energetické účinnosti. V roce 2026 se předpokládá pilotní projekt , který by mohl být součástí operace kombinování zdrojů fondu InvestEU s programem LIFE CET pro technickou pomoc. To bude vyžadovat další zdroje z fondu InvestEU, které budou získány optimalizací využití záruky EU, jež je v současné době k dispozici v rámci různých mandátů EU, včetně mandátů z předchozího programového období.
Kdy	První návrh systému záruk ve 4. čtvrtletí 2025. Zahájení partnerství ve 3. čtvrtletí 2025. Posouzení celoevropského trhu pro systém certifikace úspor energie do 4. čtvrtletí 2025.
Dopad	Rozšíření nabídky finančních řešení pro energeticky účinné výrobky. Toho bude dosaženo prostřednictvím služeb společností poskytujících energetické služby ⁷³ , přičemž cílem je zdvojnásobit trh poskytovatelů energetických služeb až na 4–6 miliard EUR ročně , což by spotřebitelům umožnilo dosáhnout úspor v rozsahu 25–30 % v případě renovací budov a až 70–80 % ⁷⁴ v případě veřejného osvětlení při snižování účtů za energii.

⁷² Finanční prostředky EU na opatření v oblasti energetické účinnosti v oblasti bydlení, podniků a veřejné infrastruktury prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a politiky soudržnosti (příspěvky přidělené v rámci současného VFR) činily 4,9 miliardy EUR na inteligentní energetické systémy, 8,9 miliardy EUR na obnovitelné zdroje energie a 21,8 miliardy EUR na energetiku.

⁷³ Společnost poskytující energetické služby je organizace, která nabízí energetické služby včetně realizace projektů v oblasti energetické účinnosti nebo obnovitelných zdrojů energie, často na klíč.

⁷⁴ [Energy Performance Contracting in the EU – 2020–2021](#) (Uzavírání smluv o energetických službách v EU – 2020–2021); JRC, 2021.

Za druhé, **energeticky účinné výrobky okamžitě snižují účty za energii**. Mnohé nevyhovující výrobky dovážené ze zemí mimo EU však poškozují konkurenceschopnost dodavatelů z EU a snižují výhody pro občany a podniky.

Program	Poskytnout spotřebitelům přístup k účinnějším spotřebičům a výrobkům s delší životností
Jak	Členské státy, vnitrostátní orgány dozoru nad trhem a celní orgány by měly posílit vnitrostátní dozor nad trhem a prosazování práva , včetně celních orgánů a online tržišť. EU v souladu se sdělením o elektronickém obchodu podporuje jejich činnost a další zapojení do online tržišť. Komise bude aktualizovat pravidla EU pro označování energetickými štítky a pro ekodesign , sdílet osvědčené postupy, zdokonalovat IT nástroje ⁷⁵ a usnadňovat dodržování pravidel ze strany provozovatelů prostřednictvím jasnějších informací a pokynů. Členské státy by měly zvážit využití pobídek pro spotřebitele k výměně starých domácích spotřebičů za energeticky účinné alternativy.
Kdy	Okamžitě
Dopad	Odhaduje se, že pravidla jednotného trhu EU pro energeticky účinné spotřebiče a výrobky přinesly v roce 2023 úspory ve výši přibližně 120 miliard EUR na účtech za energii , které se v roce 2030 podle odhadů zvýší přibližně na 162 miliard EUR . ⁷⁶ Odhaduje se však, že kvůli prodeji výrobků, které nejsou v souladu s předpisy, dochází každoročně ke ztrátě 10 % (tj. více než 10 miliard EUR). ⁷⁷

Pilíř II: Dokončení energetické unie

Přestože se nám podařilo vybudovat propojený trh s energií, na skutečné energetické unii se stále ještě pracuje. Vzhledem k tomu, že EU čelí rostoucím nákladům na energii, které zatěžují domácnosti a brání konkurenceschopnosti průmyslu – zejména s dopadem na energeticky náročná odvětví – je potřeba transformačního přístupu zřejmá. Proto musíme dále pracovat na dlouhodobých strukturálních opatřeních, jež přinesou čistší a levnější energii, kterou potřebujeme, a jež nás dále přivedou do skutečné energetické unie, včetně zvýšení investic do výzkumu a inovací v oblasti řešení čisté energie. EU musí pokročit směrem k elektrifikaci a plně integrovanému jednotnému trhu s energií, dosáhnout cílů v oblasti propojení energetických soustav a využít doplňkovosti mezi členskými státy k vytvoření skutečné energetické unie, která bude přínosem pro všechny.

Tento akční plán je prvním krokem k většímu propojení a integraci. Proto Komise v nadcházejících měsících zahájí řadu iniciativ zaměřených na posílení správy energetické unie, zavádění čisté energie, zlepšení bezpečnosti dodávek energie a snížení účtů občanů a podniků.

Opatření č. 5: Dokončení energetické unie

Na základě úspěchu plánu REPowerEU, který podpořil výrobu čisté energie a diverzifikaci dodávek energie, bude tyto cíle dále podporovat nový **akční plán elektrifikace** (1. čtvrtletí

⁷⁵ <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>; <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/market-surveillance>

⁷⁶ Zpráva o stavu vyúčtování dopadů ekodesignu za rok 2024, <https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/b29b3be3-8085-4e2f-8095-74ad98d9166c/details>, tabulka 2 a graf 2.

⁷⁷ Sdělení Komise [Pracovní plán na období 2022–2024 týkající se ekodesignu a označování energetickými štítky](#) (2022/C 182/01).

2026) a **Strategie pro vytápění a chlazení** (1. čtvrtletí 2026). Ambiciózní **elektrifikace** energetického systému a rozšíření zdrojů výroby čisté energie **zvýší energetickou účinnost celého energetického odvětví, pomůže dekarbonizovat** průmyslová odvětví, odvětví mobility a odvětví vytápění a chlazení **a podpoří zavádění výroby čisté a domácí energie**. Do roku 2030 se díky těmto iniciativám sníží naše závislost na fosilních palivech, čímž bude možné ušetřit miliardy ročně. Daňová zvýhodnění na elektrifikaci průmyslu mohou podpořit elektrifikaci a pomoci průmyslu EU zvýšit konkurenceschopnost tím, že přispějí k cenové dostupnosti těchto zařízení, zvýší jejich prodej a podpoří jejich zavádění spotřebiteli.

Dalším zdrojem úspor pro spotřebitele, ale také potenciální slabinou, je digitalizace. Komise v roce 2026 přijme **strategický plán pro digitalizaci a umělou inteligenci v odvětví energetiky** s cílem urychlit zavádění evropských řešení umělé inteligence v oblastech, jako je optimalizace elektrických rozvodných sítí, energetická účinnost v budovách a průmyslu a flexibilita na straně poptávky. Kromě toho podpoří výzkum a inovace založené na umělé inteligenci propojením startupů s energetickými společnostmi a zároveň zajistí spolehlivé záruky kybernetické bezpečnosti, ochrany soukromí a zabezpečení dat. Komise rovněž **prozkoumá rostoucí spotřebu energie datových center**^{78,79} a podpoří jejich udržitelnou integraci do energetického systému. Datová centra by mohla zvýšit zatížení energetického systému a zvýšit ceny energie, zejména s ohledem na jejich schopnost předbíhat ostatní spotřebitele energie v přístupu k energii.

Evropský **strategický plán pro energetické technologie** (plán SET) zároveň pomáhá řešit současnou roztržičnost portfolií EU pro výzkum a inovace v oblasti čisté energie a elektrifikace. Je třeba ještě zintenzivnit úsilí, aby bylo dosaženo cíle EU v oblasti veřejných a soukromých výdajů ve výši 3 % HDP.^{80,81} Komise bude podporovat inovace, zejména prostřednictvím koordinace s členskými státy v rámci řídicí skupiny plánu SET zřízené aktem o průmyslu pro nulové čisté emise.⁸² Kromě toho bude na podporu jaderné syntézy jako inovativního dekarbonizovaného zdroje energie pro budoucnost navržena **strategie v oblasti jaderné syntézy**, včetně vytvoření partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem urychlit uvádění na trh.

Aby EU mohla splnit své cíle v oblasti energetiky a klimatu, potřebuje v období 2021–2030 více než 570 miliard EUR ročně a v období 2031–2040 690 miliard EUR ročně na investice do obnovitelných zdrojů energie, včetně solární a větrné energie a biomasy, do energetické účinnosti a kapacity sítí. Komise rovněž posoudí investiční potřeby v oblasti jaderné energetiky⁸³ a bude podporovat investice do čistých technologií nové generace, jako je jaderná syntéza, pokročilé geotermální systémy a baterie s pevným elektrolytem, jakož i do stávajících kapacit, například do renovace. Přestože většina investic musí pocházet ze soukromého kapitálu, je třeba lépe zacílit veřejné financování, aby se zvýšily soukromé investice snížením rizika strategických projektů, zejména prostřednictvím záručních a kapitálových nástrojů. Komise bude řešit nedostatek investic a mobilizovat soukromý kapitál

⁷⁸ Digitální infrastruktura se na spotřebě elektřiny v EU podílí přibližně 3,5 %, přičemž datová centra se na ní podílejí přibližně 70 %. [Energy consumption in data centres and broadband communication networks in the EU](#) (Spotřeba energie v datových centrech a širokopásmových komunikačních sítích v EU); JRC, 2024.

⁷⁹ [Why European data centres are set for major growth](#) (Proč evropská datová centra čeká velký růst); Morgan Stanley & Co., červenec 2024.

⁸⁰ [Závěry Evropské rady ze dne 23. března 2023 \(EUCO 4/23\)](#)

⁸¹ Sdělení Komise o [revizi strategického plánu pro energetické technologie \(SET\)](#) (COM(2023) 634 final)

⁸² [Akt o průmyslu pro nulové čisté emise](#) (EU) 2024/1735.

⁸³ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html

pro transformaci energetiky pomocí **investiční strategie pro čistou energii** a předloží **aktualizovaný jaderný ukázkový program (PINC)**.

Dokončení skutečné energetické unie vyžaduje především **plně integrovaný trh s energií a soudržný rámec řízení**, který sladí cíle na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU a zajistí, aby rozhodnutí s přeshraničním a unijním významem byla přijímána na správné úrovni. Za tímto účelem vydá Komise do začátku roku 2026 **bílou knihu o hlubší integraci trhu s elektřinou**.

Vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu se navíc musí vyvinout ve strategické investiční plány, které podpoří předvídatelnost investic, důvěru spotřebitelů, inovace a růst trhu s čistými technologiemi. Komise navrhne revizi nařízení o správě s cílem zjednodušit, posílit a modernizovat **správu energetické unie a opatření v oblasti klimatu**⁸⁴, aby se Evropa připravila na období po skončení rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030. Při podpoře výroby čistých technologií by navíc mohly hrát roli regionální iniciativy, jako je například Iniciativa pro transstředomořské spolupráci v oblasti energetiky a čistých technologií.

Ceny energií se mohou v jednotlivých členských státech značně lišit. Za účelem zlepšení koordinace v rámci energetické unie a posílení správy elektrizační soustavy zřídí Komise **Pracovní skupinu pro energetickou unii**. Pracovní skupina, která se bude skládat ze zástupců na vysoké úrovni z Komise, příslušných orgánů EU, členských států a zúčastněných stran, bude zkoumat a určovat technické nebo regulační úpravy a bude pravidelně podávat zprávy předsedkyni Komise, Evropské radě, Radě pro energetiku a Evropskému parlamentu.

Na podporu této činnosti se Komise více **zaměří na posuzování dopadů příslušných iniciativ na cenovou dostupnost energie pro domácnosti a podniky**. Výsledky příslušných analýz – pokud možno za účasti externích odborníků – budou náležitě zohledněny v posouzeních dopadů nových legislativních podnětů a revizích stávajících právních předpisů. Budou doplňovat informace, které Komise pravidelně zveřejňuje ohledně dopadu svých iniciativ prostřednictvím různých zpráv, jako je zpráva o stavu energetické unie⁸⁵ a zprávy o cenách energií a nákladech na energii⁸⁶.

Program	Úplná energetická unie
Jak	Komise: - zahájí činnost Pracovní skupiny pro energetickou unii, - zveřejní bílou knihu o hlubší integraci trhu s elektřinou, - zreviduje nařízení o správě energetické unie, - předloží investiční strategii pro čistou energii, aktualizovaný jaderný ukázkový program (PINC) a strategii v oblasti jaderné syntézy, - předloží akční plán elektrifikace, strategický plán pro digitalizaci a umělou inteligenci pro odvětví energetiky a strategii pro vytápění a chlazení.
Kdy	2025 : Pracovní skupina pro energetickou unii, investiční strategie pro čistou energii a PINC. Ostatní iniciativy do poloviny roku 2027 .
Dopad	Hlubší integrace trhu s elektřinou prostřednictvím zahájení dialogu o budoucím vývoji

⁸⁴ [Nařízení o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu](#) (EU) 2018/1999.

⁸⁵ Například [Zpráva o stavu energetické unie v roce 2024](#) (COM(2024) 404 final).

⁸⁶ [Ceny energií a náklady na energii v Evropě – Evropská komise](#).

trhu a vytvoření Pracovní skupiny pro energetickou unii.

Zabránění prudkému nárůstu systémových nákladů až na 103 miliard EUR do roku 2040, pokud by nebyla přijata žádná opatření.⁸⁷

Zvýšení investic a snížení nákladů prostřednictvím snížení rizikovitosti kapitálu, tj. snížení potenciálních rizik spojených s investicemi, snížení administrativní zátěže při plánování a podávání zpráv a zlepšení koordinace členských států při stanovování politik, zajištění investiční jistoty pro rok 2040, **čímž se z vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu stanou skutečné investiční plány.**

Urychlení elektrifikace o 40 % v roce 2030⁸⁸ využití flexibility z elektrifikace odvětví tepla, dopravy a vodíku může v roce 2030 přinést roční **úspory nákladů na energetický systém ve výši 32 miliard EUR.**⁸⁹ Jen obousměrné nabíjení elektromobilů by mohlo ušetřit **9,7 miliardy EUR.**⁹⁰

Zvýšení účinnosti vytápění a chlazení rozšířením rekuperace tepla, opětovného využití a nasazení tepelných čerpadel. Rozšíření využití odpadního tepla v průmyslových procesech a energetických službách může zvýšit účinnost systému a snížit náklady. Širší **zavádění tepelných čerpadel a vyšší účinnost domácností by mohly do roku 2030 snížit výdaje na dovoz fosilních paliv o 60 miliard EUR** a zároveň snížit poptávku po jiných nosičích energie a stabilizovat ceny.

Využití digitalizace ke snížení nákladů v odvětví energetiky,⁹¹ zvýšení efektivity s odhadovanými úsporami 5 % v provozu a údržbě, 5 % ve výstupu elektřiny a 5 % v síťových ztrátách.⁹²

Pilíř III: Přilákání investic a zajištění dodávek

Skutečná energetická unie založená na čisté energii z domácích zdrojů, která je cenově dostupná pro všechny evropské spotřebitele, vyžaduje v příštím desetiletí značné investice a důkladnou správu. K rychlému společnému naplnění tohoto akčního plánu je nezbytné silné politické vedení a závazek a inkluzivní zapojení všech aktérů energetického hodnotového řetězce.

Opatření č. 6: Uzavření trojstranné smlouvy pro cenově dostupnou energii pro evropský průmysl

Rostoucí nejistota na trhu může pro zhotovitele projektů představovat značné problémy a může zpozdit investice nebo může od investic odradit. Proti tomu mohou vlády, výrobci energie a průmyslová odvětví, která energii spotřebovávají, společně vytvořit příznivé investiční prostředí pro cenově dostupný a udržitelný energetický systém a

⁸⁷ [Redispatch and Congestion Management](#) (Redispečink a řízení přetížení); Společné výzkumné středisko, květen 2024.

⁸⁸ V roce 2024 elektřina představovala přibližně 23 % konečné spotřeby energie v Evropské unii. Hodnota 32–33 % do roku 2030 vychází z modelování energetického systému pomocí programů PRIMES a POTEnCIA. Konečná spotřeba energie použitá k odvození tohoto rozsahu odpovídá definicím Eurostatu (*nrg_ind_fecf*), tj. zahrnuje průmysl, dopravu, domácnosti, služby, zemědělství a okolní teplo z tepelných čerpadel a nezahrnuje mezinárodní leteckou dopravu a zásobníky námořních plavidel.

⁸⁹ [Mission Solar 2040: Europe's Flexibility Revolution](#) (Mise solar: Revoluce flexibility v Evropě); SolarPower Europe, červen 2024.

⁹⁰ [Potential of a full EV-power-system-integration in Europe](#) (Potenciál úplné integrace EV do energetického systému v Evropě); Testování a hodnocení provedl institut Fraunhofer ISE & ISI, říjen 2024.

⁹¹ [Implications of digitalisation on future electricity market design](#) (Dopady digitalizace na budoucí uspořádání trhu s elektřinou); Oxford Institute for Energy Studies, duben 2023.

⁹² [Strategic analysis and development plan design on digital transformation in the energy industry](#) (Strategická analýza a návrh plánu rozvoje digitální transformace v energetice); Liu & Lu, 2021.

konkurenceschopný průmyslový sektor a zároveň zajistit udržení a vytváření kvalitních pracovních míst, jak je zdůrazněno v Antverpském prohlášení.

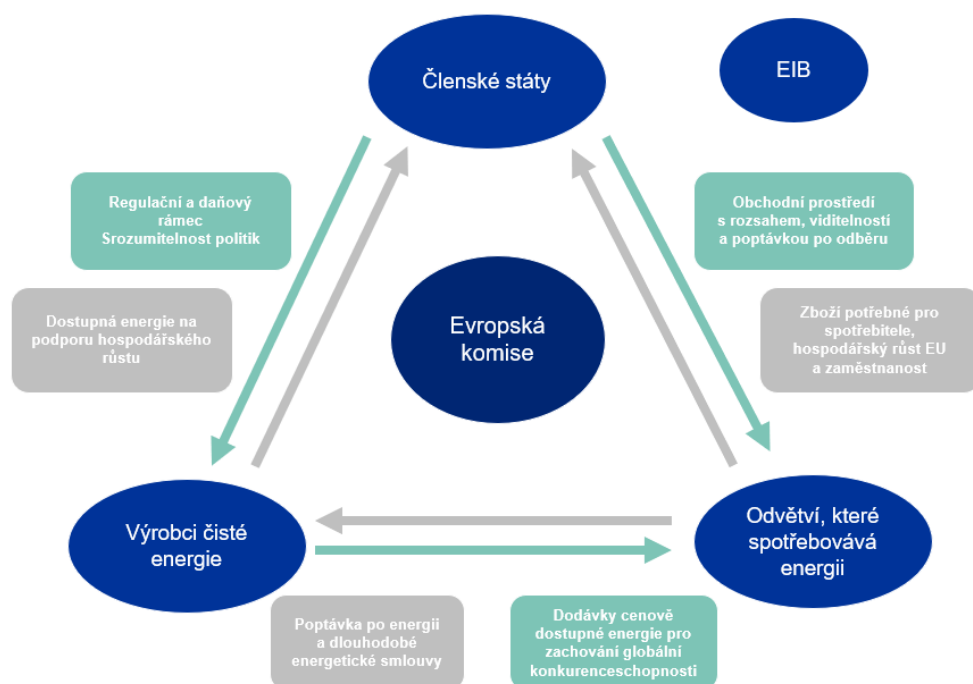
- ❖ **Výrobci čisté energie potřebují rozsah a jistotu poptávky** k zajištění dlouhodobého plánování, které pomáhá snižovat rizika pro investory a náklady na projekty. Z této jistoty by měli prospěch i **výrobci v dodavatelském řetězci**, například výrobci rozvodů nebo kabelů pro projekty elektrizačních soustav, což by jim umožnilo investovat do nových výrobních kapacit v Evropě a nabízet nižší ceny. To by umožnilo například zhotovitelům velkých projektů v oblasti solární energie nebo větrné energie na moři zajistit si dodavatelské řetězce a nakupovat za nižší náklady.
- ❖ **Průmyslová odvětví, která spotřebovávají energii**, a zejména **energeticky náročná průmyslová odvětví, potřebují jistotu ohledně dodávek a cen energie**, aby si mohla naplánovat výrobu a přijímat investiční rozhodnutí, která budou určovat jejich transformaci. Například ocelářský průmysl potřebuje dlouhodobou jistotu ohledně dodávek a cen elektřiny, aby mohl investovat do elektrifikace výrobních procesů. Na oplátku může energeticky náročné průmyslové odvětví poskytnout výrobcům energie jistotu odběru tím, že s nimi uzavře dlouhodobé smlouvy.
- ❖ **EU a vlády členských států mohou snížit rizika prostřednictvím stabilních regulačních rámců a opatření na podporu investic.** Zajištění této **předvídatelnosti** pro zhotovitele projektů a dodavatelské řetězce přispívá ke snížení rizika investic a snížení nákladů pro podniky a domácnosti. Toho by bylo možné dosáhnout například tím, že se zavážeme k **dlouhodobějšímu, spolehlivému a podrobnému harmonogramu aukcí** pro projekty čisté energie a budeme vycházet z **podpůrných návrhů výběrových řízení**, které odrážejí **zásady** aktu o průmyslu pro nulové čisté emise **týkající se odolnosti, bezpečnosti a udržitelnosti**.

V tomto ohledu ukázaly zkušenosti s Chartou EU o větrné energii⁹³ a s Chartou EU o solární energii⁹⁴ přidanou hodnotu propojení institucionálních a hospodářských subjektů, které umožňuje učinit rozhodující kroky při vytváření konkurenceschopného hodnotového řetězce v klíčových odvětvích přechodu na čistou energii.

Na základě těchto zkušeností **může tyto závazky spojit širší trojstranná smlouva pro cenově dostupnou energii** a vytvořit investiční prostředí, které bude podporovat nákladově efektivní výrobu energie, spolehlivé dodávky energie a dlouhodobý hospodářský růst pro všechny zúčastněné strany.

⁹³ [Charta EU o větrné energii.](#)

⁹⁴ [Charta EU o solární energii.](#)

Graf 4. Trojstranná smlouva pro cenově dostupnou energii pro evropský průmysl

Program	Trojstranná smlouva pro cenově dostupnou energii mezi veřejným sektorem, včetně finančních institucí, výrobci čisté energie a průmyslem, který energii spotřebovává.
Jak	Široká trojstranná smlouva: - přinese předvídatelnost a škálování pro výrobce energie, kteří budou mít pro svou výrobu jistého odběratele, a pro odběratele energie, kteří mohou těžit z cenově dostupných a stabilních dodávek energie, - podpoří obchodní modely v tomto odvětví díky podpoře Komise, EIB a členských států, která jim umožní snížit riziko investic a růst. To by zahrnovalo sektorové smlouvy pro určitá odvětví (např. vodík, syntetická paliva, baterie, větrná energie na moři, solární energie, sítě).
Kdy	2025
Dopad	Zvýšení transparentnosti, viditelnosti a jistoty pro výrobce a spotřebitele energie, podpora investičních rozhodnutí a snížení nákladů a cen energie

Pilíř IV: Přípravenost na možné energetické krize

Nedávná energetická krize, která byla pro Evropu dosud nejvážnější, zdůraznila význam koordinace na úrovni EU při zvládání prudkých nárůstů cen na vnitřním trhu. Aby se zvýšila odolnost vůči případným budoucím energetickým krizím, potřebují členské státy nástroje pro účinná opatření a je nutné posílit rámec pro zabezpečení dodávek, přičemž je třeba zohlednit zkušenosti získané z nedávného vývoje.

Opatření č. 7: Zajištění bezpečnosti dodávek v zájmu cenové stability

Stabilní dodávky energie mají zásadní význam pro ekonomickou odolnost, zachování přístupu k cenově dostupné energii a zamezení extrémní volatility cen. Narušení dodávek

energie způsobené geopolitickým napětím, kybernetickými útoky, úmyslnými útoky nebo extrémními povětrnostními událostmi ohrožuje cenovou dostupnost. Pro zvýšení odolnosti energetického systému EU a omezení volatility cen energie je nezbytný nový regulační rámec.

Program	Příspěvek k cenové stabilitě prostřednictvím rámce energetické bezpečnosti zohledňujícího poznatky získané během energetické krize
Jak	Komise předloží legislativní návrh na revizi stávajícího regulačního rámce EU pro energetickou bezpečnost
Kdy	Na začátku roku 2026
Dopad	Lepší dostupnost dodávek energie v každém okamžiku a lepší připravenost na období zátěže v důsledku dodávky mohou pomoci snížit volatilitu cen a snížit ceny

Opatření č. 8: Připravenost na cenové krize

Směrnice o elektrické energii a směrnice o zemním plynu obsahují ustanovení, která umožňují Radě na návrh Komise vyhlásit cenovou krizi, pokud jsou splněny určité výjimečné krizové podmínky. V těchto situacích hraje hlavní roli při zmírňování dopadů energetických krizí snížení poptávky v určitých hodinách. Také mimo krizová období lze již dnes navrhnout a aktivovat **systémy snižování poptávky v době špičky, v jejichž rámci dodavatelé platí spotřebitelům za snížení spotřeby v určitých hodinách**. Zkušenosti z několika členských států ukazují, že během výjimečných období zátěže v systému a vysokých cen jsou spotřebitelé ochotni poptávku dobrovolně snížit.

Program	Předcházení prudkým nárůstům cen během energetických krizí
Jak	Pokyny Komise pro členské státy k vypracování a zavedení systémů snižování poptávky v době špičky prostřednictvím zavedení pobídek pro spotřebitele. Provozovatelé přenosových soustav zavedou a aktivují opatření ke snížení poptávky po energii v době špičky a přesunou poptávku na pozdější dobu.
Kdy	Průběžně a bude zavedeno během prudkých nárůstů cen / období zátěže v systému
Dopad	Nižší ceny v obdobích nejvyšší poptávky po energii, což snižuje volatilitu cen a udržuje konečné účty za energii pod kontrolou

Za druhé, v případech, kdy tokům energie vážně brání **problematická místa v síti** nebo přetížení, je v **určitých situacích** (např. při regionální cenové krizi, jaká nastala v roce 2024 v jihovýchodní Evropě) nutná úzká spolupráce s provozovateli přenosových soustav a vnitrostátními regulačními orgány, aby se **dočasně zvýšila dostupná přeshraniční propojovací kapacita** a bylo zajištěno, že se energie dostane do nejvíce postižených oblastí. **Odstávky na údržbu je třeba** v rámci vnitřního trhu s energií **řádně koordinovat**, aby se předešlo zbytečným dopadům těchto odstávek na sousední členské státy.

Program	Větší přeshraniční přístup k levné elektřině
Jak	Spolupracovat s provozovateli přenosových soustav a vnitrostátními regulačními orgány na zajištění dočasného zvýšení dostupných přeshraničních kapacit v určitých situacích a řádné koordinace a plánování přeshraničních odstávek pro údržbu, aby se zabránilo omezení toku elektřiny
Kdy	V případě potřeby, např. při některých regionálních cenových krizích
Dopad	Zajištění maximalizace přeshraničního obchodu s elektřinou v krizových situacích, aby se zmírnily místní nárůsty cen na jednotlivých trzích

Vzhledem k tomu, že se celkově očekává, že zemní plyn zůstane v příštích letech hlavním faktorem určujícím cenu elektřiny v EU, je Komise připravena podpořit členské státy při navrhování opatření státní podpory, aby jim umožnila řešit extrémní nárůsty cen a výjimečná cenová prostředí a oddělit tak promítání vysokých cen plynu do cen elektřiny, a to na základě osvědčených modelů v mimořádných situacích.

5. ZÁVĚRY A DALŠÍ POSTUP

Akční plán pro cenově dostupnou energii stanoví osm konkrétních krátkodobých opatření k **vytvoření skutečné energetické unie pro zajištění konkurenceschopnosti, cenové dostupnosti, bezpečnosti a udržitelnosti**. Realizace tohoto transformačního akčního plánu bude vyžadovat zapojení všech aktérů: i) koordinaci EU se značnou podporou Evropského parlamentu a Rady, aby byl zajištěn účinný a pragmatický legislativní rámec; ii) pevnou spolupráci členských států při provádění opatření v praxi a zajištění plného využití potenciálu plánu pro občany; iii) aktivní zapojení zúčastněných stran: našeho průmyslu a podniků, našich pracovníků, našich inovátorů a našich občanů a iv) zapojení na nejvyšší politické úrovni prostřednictvím Pracovní skupiny pro energetickou unii.

Komise bude akční plán provádět, monitorovat a podávat o něm zprávy v budoucích zprávách o **stavu energetické unie**. Komise bude pravidelně informovat Evropský parlament a Radu ministrů pro energetiku o pokroku a projednávat dopady.

Výzvy, kterým čelíme, jsou významné. Stejně tak ale i naše silné stránky. Společně jsme vybudovali odolné sítě a nejvíce integrovanou energetickou soustavu na světě. Vytvořili jsme silnou výrobní základnu, vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, vyspělé technologie a silný regulační rámec. Vydrželi jsme a na své cestě k dekarbonizaci jsme pokročili vpřed, oddělili jsme náš hospodářský růst od emisí CO₂ a prokázali vedoucí postavení v globální transformaci energetiky. **Tyto silné stránky umožňují řešit výzvy, kterým Evropa v současnosti čelí.**

Důvody, proč tyto výzvy přijímáme, jsou jasné. Energie je základem našeho hospodářství a naší společnosti. Představuje jen malou část našich výdajů na HDP,^{95,96} ale je hnací silou celé ekonomiky. Pohání vlaky, které nás přepravují, vytápí domy, v nichž žijeme, a uvádí do chodu stroje, které vyrábějí zboží, jež denně používáme. Je také jedním ze základů naší EU, a to od doby, kdy pilíři obnovy Evropy byly uhlí a ocel – od té doby podporuje růst naší ekonomiky a zlepšuje každodenní život Evropanů.

Výroba energie a integrace našich energetických trhů byly vždy základem **evropské jednoty**. Od Evropského společenství uhlí a oceli až po rozvoj energetické unie byla energetika **klíčem k naší hospodářské stabilitě a hnací silou integrace EU**. Tento **Akční plán pro cenově dostupnou energii**, který se řídí **Kompasem konkurenceschopnosti** a podporuje **Dohodu o čistém průmyslu**, nám umožní stavět na našich silných stránkách a odhalit tak **skutečnou hodnotu naší energetické unie** a potvrdit závazek EU k inkluzivní

⁹⁵ Výdaje vlád EU na energii představují pouze 1,1 % našich výdajů na HDP.

(https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_economic_affairs).

⁹⁶ Za období 2000–2021 představoval hrubý dovoz fosilních paliv v průměru přibližně 20 % celkového dovozu zboží, což odpovídá 2,8 % HDP EU (na základě obchodních údajů Eurostatu pro kód KN 27). [Zpráva o posouzení dopadů ke sdělení Komise o klimatickém cíli pro Evropu na rok 2040 \(SWD\(2024\) 63 final, část 3/5\)](#).

energetické transformaci, **při níž nebude nikdo opomenut – žádný jednotlivec ani komunita.**

PŘÍLOHA I: SEZNAM OPATŘENÍ A HARMONOGRAM

Program	Kdy	Kdo opatření provede
Pilíř I: Snížení nákladů na energii		
Opatření č. 1: Zajistit, aby byly účty za elektřinu cenově dostupnější		
Efektivnější síťové poplatky ke snížení nákladů na energetický systém Efektivnější síťové poplatky ke snížení nákladů na energetický systém	2. čtvrtletí 2025	EK, členské státy, vnitrostátní regulační orgány
Nížší zdanění elektřiny a odstranění neenergetických složek nákladů z účtů	Od okamžiku přijetí 4. čtvrtletí 2025 (dopor.)	Členské státy s podporou EK
Umožnit spotřebitelům přejít k levnějším dodavatelům energie a zároveň řešit energetickou chudobu	3. čtvrtletí 2025	EK, členské státy, vnitrostátní regulační orgány
Opatření č. 2: Snížit náklady na dodávky elektřiny		
Oddělení maloobchodních účtů za elektřinu od vysokých a nestálých cen plynu	2. čtvrtletí 2025 (EIB) a 4. čtvrtletí 2025 (dle rozdílové smlouvy)	EK, EIB, členské státy
Zkrácení doby vydávání povolení pro urychlení energetické transformace	Od okamžiku přijetí a v letech 2025–2026	EK, členské státy, příslušný národní orgán
Urychlení rozšiřování, modernizace a digitalizace sítí	1. čtvrtletí 2026	EK, členské státy, provozovatelé přenosových soustav
Zvýšení flexibility systému zaváděním ukládání energie a odezvy na poptávku	Od okamžiku přijetí 2. čtvrtletí 2025 (státní podpora fwk) 1. čtvrtletí 2026 (síťové poplatky, odezva na poptávku)	EK, členské státy
Pokyny k podpoře odměňování flexibility v maloobchodních smlouvách	4. čtvrtletí 2025	EK, členské státy

Opatření č. 3: Zlepšit trhy se zemním plynem ve snaze dosáhnout spravedlivý cen energie		
Zajištění spravedlivé hospodářské soutěže na trzích s plynem	4. čtvrtletí 2025	EK, členské státy, ACER, ESMA, vnitrostátní regulační orgány
Využití kupní síly EU k získání lepší nabídky dováženého zemního plynu	1. až 2. čtvrtletí 2025	ES s mezinárodními partnery
Opatření č. 4: Energetická účinnost: dosažení úspor energie		
Trh s energetickou účinností evropského rozměru	3. až 4. čtvrtletí 2025	EK, EIB, finanční instituce, odvětví EE
Poskytnout spotřebitelům přístup k účinnějším spotřebičům a výrobkům s delší životností	Od okamžiku přijetí	EK, členské státy, vnitrostátní orgány dozoru nad trhem a celní orgány
Pilíř II: Budování skutečné energetické unie		
Opatření č. 5: Dokončení energetické unie		
Zahájení činnosti Pracovní skupiny pro energetickou unii	2025	EK, členské státy, příslušné orgány EU, odborníci
Řešení nedostatku investic a mobilizace soukromého kapitálu	2. čtvrtletí 2025	EK, EIB, InvestEU
Budování integrovanějšího trhu s energií	2026 až polovina roku 2027	EK, členské státy, EP a zúčastněné strany
Zajištění investiční jistoty a zjednodušeného režimu správy pro silnou energetickou unii		EK
Zvýšení elektrifikace		EK, členské státy
Zvýšení digitalizace a využití umělé inteligence v energetice		EK
Dekarbonizace a integrace odvětví vytápění a chlazení umožňující nahrazení zemního plynu		EK, členské státy
Pilíř III: Přilákání investic a zajištění dodávek		
Opatření č. 6: Trojstranná smlouva o cenově dostupné energii pro evropský průmysl		
Trojstranná smlouva o cenově dostupné energii	2025	EK, členské státy, EIB, výrobci energie a průmysl
Pilíř IV: Přípravenost na možné energetické krize		
Opatření č. 7: Bezpečnost dodávek v zájmu cenové stability		
Příspěvek k cenové stabilitě prostřednictvím rámce energetické bezpečnosti vhodného pro daný účel	Na začátku roku 2026	EK
Opatření č. 8: Přípravenost na cenové krize		
Předcházení prudkým nárůstům cen během energetických krizí	Během energetických krizí	EK, členské státy, provozovatelé přenosových

		soustav
Větší přeshraniční přístup k cenově dostupné elektřině	Během energetických krizí	EK, vnitrostátní regulační orgány, provozovatelé přenosových soustav